

Kiek šalčiau, galimas sniegas ar šlapdriba.
Saulė teka 7:01, leidžiasi 4:21

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XL.

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Šeštadienis, Gruodžio-December 5 d., 1953

Price 5c

No. 286

DR. DEVENIO PARODYMAI SUKĖLĖ SENSACIJA

Vėliausios žinios

— Washington, D. C., federalinis teismas nustatė, kad valstybės departamentu socialinio skyriaus viršininkas Europoj Val. Lorwin klaidingai prisiekė, niekad nebuvęs komunistų partijos nariu ir kad jo namuose nevykdavo komunistų posėdžiai. Jam gresia 5 metus kalėti.

— San. Francisco ostoje buvo iššaukta 700 policininkų malšinti prokomunistinės krovėjų unijos narių sukeltas riaušės prieš antikomunistinę AFL uniją. Yra daug sužeistų ir suimtų.

— Trečia pietinių korėjiečių belaisvių grupė iš 31 vyro, apklausinėjant Panmunjome P. Korėjos karininkams, kodėl jie nenori grįžti namo, pasisakė, kad jie lieka pas komunistus. Iš 91 ligi šiol apklausinėto p. korėjiečio nė vienas nepakeitė savo komunistinio nusistatymo.

— Long Island įlankoj prie New Yorko išgelbėti du karo laivai, išbuvus jiems vandeny 13 valandų ir laikantis paviršinių guminių plaustų.

— Amerikos prekinis laivas "Albion" su 10,000 kviečių Jordanijai, buvo apšaudytas egiptiečių pakrančių patrankų, tačiau nepataikyta. Egiptiečiai palaikė jį Izraelio laivą.

— Štetine, buv. Vokietijoje, lenkų teismas pradėjo svarstyti trijų lenkų bylą, kurioje JAV kaltinamos šnipų siuntimu į Lenkiją.

Maskvos sinagoga esanti apytustė

MELDŽIASI UŽ MALENKOVĄ

MASKVA. — Iš 500,000 žydų, gyvenančių Maskvoj, atėjus šeštadieniui susirenka į Didžiąją sinagogą ne daugiau kaip trejetas šimtų senių, rašo Reuters (anglų) žinių agentūros korespondentas.

Kokių nors trugdymų tikintiesiems vyriausybė nedaranti. Šeštadienio pamaldos pradedamos malda už Malenkovą ir jo vyriausybę. Viešajame gyvenime antisemitizmo reiškinių nepastebėsi, rašo minėtas Reuters korespondentas. Stebint didžiosios sinagogos maldininkus neatrodo, kad jie gyventų baimėje. Jie atvirai reiškia savo pamaldumą, nerodo baimės ir pasikalbėti su užsieniečiu. Sinagogos lankytojai esą barzdoti seniai ir senės tradiciniais perukais. Jaunimo tenai kaip ir nematyti.

VOKIEČIAI KARO NENORI

BONA. — Nors beveik visi vokiečiai reiškia pretenzijas į savo rytines sritis, kurias dabar administruoja sovietai ir lenkai, bet viešojo apklausinėjimo instituto pateikti duomeniai rodo, kad tik 12% vokiečių yra pasirėngusių kariuomenių už tas žemes.

77% vokiečių reikalauja savo paprastų sričių, bet nenori karo. 11% vokiečių visiškai neatsakė į klausimą: "Ar manai, kad turėtų būti panaudotos visos priemonės, neišskiriant ir karo, norint atgauti rytines sritis: Pomeraniją, Silėziją ir Rytprūsiją?"

Kancleris Adenaueris yra ne vieną kartą pareiškęs, kad "rytines savo sritis vokiečiai atgaus taikos keliu".

Kongreso Pabaltijo Komitetas klauso liudijimų Washingtone

Specialus JAV Kongreso Komitetas — House Baltic Committee — lapkričio mėn. 30 d. Washingtone pradėjo viešus apklausinėjimus — ištirti Pabaltijo pavergimo faktus bei aplinkybes. Fotografija padaryta, kai liudijo diplomatiniai laisvųjų Pabaltijo kraštų atstovai. Priekyje matome spaudos reporterius. Už jų visi septyni komiteto nariai — kongresmanai (iš kairės į dešinę): Edward J. Bonin (R.-Pa.), Alvin M. Bentley (R.-Mich.), Fred E. Busbey (R.-Ill.), Charles J. Kersten, komiteto pirm. (R. Wis.), Ray J. Madden (D.-Ind.), Thaddeus M. Machrowicz (D.-Mich.) ir Thomas J. Dodd (D.-Conn.).

KONFERENCIJOS SVARBIOJI TEMA: VIENINGA KOVA PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Laisvojo pasaulio viltys sudėtos į Eisenhowerį

TUCKERS TOWN, Bermuda. — Penktadienį 12 val. Washingtono, D. C. laiku JAV prezidentas atskrido su sekr. Dulles ir Bermuda, kur juos pasitiko W. Churchill ir J. Laniel su savo delegacijom, susirinkus 4,000 žiūrovų miniai pasveikinti nors iš tolo 3 didžiulius laisvojo pasaulio vadus.

3 val. po pietų Eisenhoweris, Churchillis ir Laniel, dalyvaujant visų trijų šalių užsienio reikalų ministeriams ir jų patarėjams pradėjo svarstyti Vakarų sąjungininkų politiką.

Visi svarstomieji klausimai, tiesiogiai ar netiesiogiai, yra susiję su Sovietų Sąjungos ir jos kurstomu bolševikinių imperiaлизmu.

Europos jungtinės armijos klausimas yra pats svarbiausias. Prez. Eisenhoweris ragins pranzūzų premjerą Laniel pripažinti, kad be ginkluotos Vokietijos armijos Vakarai, kartu su Prancūzija yra pasmerkti sovietų okupacijai.

Derybos su Sovietų Sąjunga yra kitas skubus klausimas, dėl kurio reikia vieningai susitarti visiems 3 Vakarų didiesiems. Sekr. Dulles davė suprasti, kad JAV pritaria užsienio reikalų ministerių konferencijai Berlyne, kaip tai pasiūlė sovietai. Tačiau Kremlius šią konferenciją laiko sąlyga penkių didžiųjų vyriausybės vadų susitikimui, įsileidžiant ir komunistinę Kiniją.

Indokinijos karas ir taika yra surišti su komunistine Kinija, su kuria nori tartis ir prancūzai, ir anglai, priešingai Amerikos nusistatymui.

Korėjos taikos konferencija taip pat užims svarbią vietą Bermudos diskusijose, aiškinantis dėl komunistų sąlygų šiai konferencijai (įsileidimas SSSR ir kitų "neutralių").

Pasikeitimas atominėmis paslaptimis tarp Vakarų sąjungininkų matyti yra taip pat vienas iš svarbiųjų uždavinių. Kaip tik dėl to paskutinę akimirą prie

Eisenhowerio delegacijos buvo priskirtas admiralas Strauss, Atominės Energijos komisijos pirmininkas.

Išpūdingas Lietuvių Kongreso banketas

Visuotinio Amerikos Lietuvių Kongreso sesijoms pasibaigus, lapkričio mėn. 28 d. vakare, Morrisono viešbutyje buvo surengtas kongreso delegatams ir svečiams Vakarai, kartu su Prancūzija yra pasmerkti sovietų okupacijai.

Banketas buvo skirtas pagerbti prezidentui Eisenhoweriui ir Kongresiniam Pabaltijo Komitetui, ypačiai jo pirmininkui kongresmanui Charles J. Kersten.

Prie garbės stalo sėdėjo pagrindinis kalbėtojas Valstybės Psekretorius Donald B. Lourie, kongr. Charles J. Kersten su ponia, kongr. Fred Busbey, kongr. R. Madden, kongr. E. Jonas, vysk. V. Brizgys, ALT Vykdomojo Komiteto nariai, Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis su ponia, kan. J. Končius, V. Sidzikauskas, A. Valonis, J. Brenza, laikraštinkas J. Madigan ir A. Rudis.

Be Valstybės Psekretoriaus kalbas pasakė kongr. Kersten, kongr. Madden, konsulas Dr. P. Daužvardis ir ALT pirm. L. Šimutis.

Meninę programą atliko vietinis "Dainavos" ansamblis ir solistė Lucija Valatka.

Banketo dalyviai sukėlė didelės ovacijos kongresmanui Kersten ir Valstybės Psekretoriui Lourie.

R. Condon nuneigia dalyvavimą slaptam komunistų posėdyj

Kongreso narys sako, tai buvo unijų vadų pasitarimas

SAN FRANCISCO. — Demokratų atstovas Kongrese Robert Condon iš Kalifornijos atsiliepė į kaltinimus, iškeltus Kongreso antiamerikinės veiklos komitete. Kongreso atstovas sako, kad rinkimines kampanijos metu jis 1948 m. dalyvavo tik unijų vadų pasitarime.

Bet komiteto liudinininkas, buvęs veiklus komunistas Charles David Blodgett iš Chicagos, tvirtina, kad kalbamas posėdis buvo slaptas komunistų partijos politinio komiteto susirinkimas, į kurį nekomunistas negalėjo patekti. Ar Condon buvo komunistų partijos narys, jis neapsiima tvirtinti, tačiau pabrėžė, kad komunistų partijos komitetų slaptuose posėdžiuose, jo žiniomis, nėra dalyvavęs nė vienas pašalinis asmuo.

900 telegramų JAV prezidentui

Prašo, kad Eisenhoweris paaiškintų savo politiką

WASHINGTONAS, D. C. — Iš Baltųjų rūmų pranešama, kad tenai jau gauta 900 telegramų, ryšium su McCarthy ir Dulles-Eisenhowerio skirtingais pareiškimais dėl tolimesnio šelpimo užsienio sąjungininkų.

Pranešime nesakoma, kiek iš šių telegramų remia sen. McCarthy ir kiek Dulles politiką dėl rėmimo pinigais tokių sąjungininkų, kaip Angliją, kuri pakeliauja su komunistine Kinija. Telegramų siuntėjai norį apamai patirti prezidento nuomonę dėl "amerikiečių pinigų nepalaunamo siuntimo užsienio valstybėms".

— Louisianos valstybėj nuo ketvirtadienio-penktdienio vienu žuvo 10 žmonių ir 120 žmonių buvo sužeista.

Vergai stato tarp Sibiro-Sachalino du tunelius

PASAKOJA GRĮŽE JAPONAI

TOKIJAS. — Gražinti japonų karo belaisviai iš Sibiro koncentracijos stovyklų pasakojo, kad sovietai vergų rankomis kasė du povandeninius tunelius, kurie jungs Sachalino salą su Sibiro žemynu.

Tuneliai numatyti baigti 1955 metais.

Vienu tuneliu eis alyvos vamzdis iš Ochos naftos laukų Sachaline ir Nikalaievską Armuro upės žiotyse.

Kitas tunelis, 60 mylių ilgio, jungs Aleksandrovsko bazę Sachaline su Sogavani baze Sibire rytiniame pajūry. Prie statybos darbų vietinių gyventojų, aziatų, kaip ir nematyti. Jiems dirba vergai iš Europos. Grįžę japonų belaisviai pasakoja apie riaušes, iškilusias tarp tunelių vergų, išgirdus žinią apie Stalino mirtį. Riaušės nurimo, suaukdžius 700 vergų Aleksandrovske, tvirtina repatriantai.

Edeno brolvaišis pralaimėjo prieš "laboristą"

DARBO PARTIJA LAIMEJO PAPILDOMUOS RINKIMUOS

LONDONAS. — North Paddingtone, Londono priemiesty, praėjo specialūs parlamento nario rinkimai, kuriuos anksčiau buvo laimėjęs darbo partijos narys.

Darbo partijos kandidatas, Benjamin Parkin, laimėjo ir šį kartą, nežiūrint, kad jo priešininkas, konservatorių partijos kandidatas, buvo užsienio reikalų ministerio brolvaišis, John Eden.

Pirmasis gavo 14,274 balsus, antrasis 12,014.

KERSTENO KOMITETO NARIAI PRAŠĖ JĮ PAKARTOT, KAD VISI ĮSIDĖMĖTŲ

Liudininkas nušvietė deportuojamųjų kančias užkaltuose vagonuose ir prievartos darbuose

NEW YORKAS. — Ketvirtadienio popietiniame posėdy liudijo Dr. Mykolas Devenis, sukėlęs komiteto narių ir laikraštinių sensacijų susidomėjimą.

Kersteno komitetas atvyks į Detroitą

NEW YORKAS. — Kongreso Pabaltijo komitetas atvyks į Detroitą apklausinėti liudinininkus pirmadienį. Darbą pradės 10 val. Federal Building, Court House, 859 kambary.

Komitetas išbus dvi dienas; pirmadienį ir antradienį. Numatyta apklausinėti 10 liudinininkų.

Iš čia Kersteno komitetas vyks į Chicago, kur apklausinės liudinininkus ketvirtadienį ir penktadienį (gruodžio 10 ir 11 d.).

Čekų bėgliai rodo nuostabų gudrumą

Pasiekė Austriją vagonu, krautu miško medžiaga

VIENA, Austrija. — Čekų šeima iš penkių narių per didžiausius pavojus pasiekė laisvąjį pasaulį ir lengviau atsido-so.

Bedrich Cech, 52 m., bėgimo planuotojas, pasakojo apie jo persekiojimą, pabėgus į Vakarų ok dukteriai, ištekęsiai už amerikiečio. Pasitaręs su savo sūnum, dirbusiu vienoj lentpiūvėj, jie pasiėmė sūnaus žmoną ir jūdvių du vaikus, 4 ir pusretrečių metų, ir įlindo į vagoną, krautą miško medžiaga. Sūnus vagono vidury buvo padaręs tarpą, kur bėgliai ir pasislėpė.

Medžiaga buvo numatyta Triestui. Pasiekus Austrijos pasienį, komunistų policininkai su šunimis peržiūrėjo vagoną, bet specialus smalutas popierius apsaugojo juos nuo šunų uoslių. Po 12 valandų stovėjimo jų vagonas pradėjo judėti, bet priešingon pusėn, atgal į Čekoslovakiją!

Pasienio miestely Horni Dvoriste jie išstovėjo 3 dienas ir prarado paskutines viltis pabėgti. Prapiovę skylę, vyrai svirdu liudami išėjo į orą, nutarę pasiduoti persekiojėjams. Jie vėl atgavė jėgų, kai pamatė judantį traukinį su miško medžiaga į Austrijos pusę. Bet nešcia sūnaus žmona nepajėgė pasivyti traukinio. Stoties užkampy rado vandens; atsigėrus vėl atgavė jėgų tęsti pabėgimo planą. Užnot pasidavę, jie grįžo į savo slėpyne.

Traukiniui nejudant laisvojo pasaulio kryptim, bėgliai nutarė griebtis rizikingo gudrumo. Sūnus Marian ir tėvas nuėjo pas stoties viršininką, parodė kišenėj turimą lentpiūvės darbo pažymėjimą ir paaiškino, kad lentpiūvei svarbu šį vagoną kiek galint greičiau pasiųsti į Triestą.

Stoties viršininkas sutiko prikabinti vagoną prie traukinio, einančio į Triestą. Bėgliai vėl sulindo į savo slėpyne, ir šį kartą laimingai, po 7 dienų įtemptos baimės, išlipo amerikiečių zoną Austrijoj.

Jis buvo areštuotas 1940 metais ir išvežtas per Vilnių į šiaurinę Rusiją — Vorkutą. Jis nupasakojo deportuojamųjų pergyvenimus užkaltuose vagonuose, kaip buvo tardomas, mušamas ir kankinamas, nupasakojo baisias gyvenimo sąlygas vergų stovyklose prie Uralo. Jis išvengė mirties tik dėl to, kad kiti kaliniai stengėsi išlaikyti jį gyvą, kad turėtų savo tarpe gydytoją.

Dr. Devenis nupasakojo visą eilę epizodų, parodančių sovietų žiaurumą. Dėl parodomosios medžiagos įdomumo ir svarbumo, Kersteno komiteto nariai kelias atvejas prašė liudinininką pakartoti savo parodymus.

Amerikiečio parodymai apie Pabaltijo valst. ūkinę pažangą

Penktadienio Kongreso Pabaltijo komiteto posėdžio rytinėj sesijoje apklausinėti keli liudinininkai, davę parodymus apie Pabaltijo valstybių ūkinio gyvenimo susovietinimą ir sužlugdymą, inkorporavus jas į Sovietų Sąjungą.

Pirmuoju liudijo amerikietis Thomas Watson iš New Yorko, tarptautinių prekybos rūmų vicepirmininkas, žymus pramonininkas ir prekybininkas. Jis 1938 metais apkeliavo Pabaltijo valstybes. Jo nuomone, per 20 nepriklausomo gyvenimo metų, Lietuva, Latvija ir Estija padarė didžiulę pažangą ekonominiu atžvilgiu. Jis visur matė patenkintus ir laimingus žmones. Kremlius meluoja, kad Pabaltijo valstybės buvusios okupuotos dėl "šių tautų gerovės ir laisvės".

Estų kooperatininko parodymai

Po juo liudijo estas Aleksander Kutt, buvęs Estijos žemės ūkio kooperatyvų centro valdybos narys ir kitų ekonominių organizacijų veikėjas. Jo liudijimu, Estijos privatus ūkinis gyvenimas buvo visiškai sunaikintas. Tiesa, atlyginimai darbininkams buvę kiek pakelti, bet pragyvenimas tuoj keleriopai pabrango. Pav. batų pora nuo \$2.70 pakilo iki \$52.00. Dvasiškiams reikėdavo mokėti dar brangiau, komunistams aiškinant, kad jų darbas nenešas kraštui naudos.

Amerikos lietuvio patyrimai

Popietiniame posėdy liudijo lietuvis Antanas Didžmonas, atvykęs į Ameriką prieš I pasaulinį karą ir grįžęs į Lietuvą, atgavus jai nepriklausomybę.

Lietuvoj jis vertėsi namų statyba. Jis nuosekliai pavaizdavo, kaip bolševikų okupacijoj buvo sugriautas Lietuvos ūkis, paremdamas savo teigimus statistiniais duomenimis. Pagal Didžmoną, daug nusavinto privataus turto buvo išvežta į Sovietų Rusiją.

Kaip vakar minėta, šeštadienį liudija buvęs JAV prezidentas Herbert Hoover, vyskupas V. Brizgys ir kun. Čekavičius.

Philadelphia, Pa.

Nauja šluota geriau šluoja. Šaldytuve palikime srovinius apskaičiavimus.

Graodžio mėn. 5 d. Lietuvių Tautinio Pašalpinio klubo patalpose, 228 E. Moyamensing Ave., Pietų Philadelphijoje, įvyksta šios kolonijos Lietuvių Bendruomenės narių visuotinis susirinkimas, kuris prasidės 6 val. vakare. Šiame svarbiame susirinkime reikėtų visiems samoninigiems lietuviams kuo skaitlingiausiai dalyvauti, kad išrinkti naują bendruomenės valdybą ateinančioms metams.

Vienaip ar kitaip mes kalbėsime, iš vieno ar kito išeities taško nagrinėsime senosios valdybos nuveiktus darbus, visi turėsime pripažinti, kad lietuvių bendruomenė Philadelphijoje yra pajėgiausia lietuvių organizacija, ir tik ji viena tegali sėkmingai veikti, tik ji viena yra pajėgi apjungti kuo didžiausią skaičių lietuvių. Todėl tautiniai samoninigi lietuviai visai suprantamas rūpestis — į naują valdybą išrinkti asmenis, kurie būtų pajėgūs dirbti visuomeninį darbą, suprastų savo paskirtį ir atsakomybę ir išlaikytų pakankamoje aukštumoje bendruomenės veiklos lygį.

Mažai laiko turime įvairiems netikriems bandymams, kurie kartais nedrąsiai pasiūlomi, kad galėtume bendruomenės vadovybę pastatyti asmenis, neturintius visuomeniniame darbe jokio patyrimo. Kai bendruomenės organizavimo darbas bus baigtas tada galėsime rūpintis ir visuomenininkų atžalyną. Atžalynas turi pukiros sezoną lavintis mažesnės paskirties organizacijoje: skautų, vyčių, ateitininkų, sportininkų kuopelėse. O šiandien mums reikia būti labai apdairiems, kad mūsų bendruomenė neįjūtų į meždėjimo stadiją. Tad į bendruomenės valdybą išrinkime asmenis, kurie visu-

menėje turėtų svorį. Naujoji valdyba tegul susideda iš visuomenės pripažintų autoritetų. Ir ne vienos, o visų kryptių ir srovių.

Visi pramatome, kad Philadelphijos lietuvių bendruomenės valdybos darbų apimtis tolyn vis didės. Visi nuosirdžiai trokštame dvidešimt ar trisdešimt tūkstančių Philadelphijos lietuvių skaičių laimėti lietuvių. Visi pageidaujame mirštancią pasaulį lietuvių atgaivinti gyvam gyvenimui. O Philadelphijos lietuvių kolonija prikelti iš miego buvo ir bus mūsų visų sunkiausiai sperndžiamas uždavinys. Todėl graodžio mėn. 5 d. nei vienas lietuvis nelieka namuose, o visi dalyvauja lietuvių bendruomenės valdybos rinkimuose.

Nėra paslaptis, kad senoji valdyba nepajėgė ir negalėjo atlikti visų planų ne vien dėl savo kaltės. Jau pačioje darbo pradžioje įvestas kultūros vadovo titulas ir į vieno asmens rankas perdavimas gausios kolonijos švietimo ir kultūros reikalų tvarkymas buvo didelis stabdis Philadelphijos kultūrininkus sujungti į vieną stiprų vienetą. Naujoji Philadelphijos lietuvių bendruomenės valdyba, tikime, pasuks visai kitu keliu. Ji suorganizuos plačiausios apimties švietimo ir kultūros tarybą. Ir tai juo greičiau, juo bus geriau. Ir socialiniais reikalais domėjimasis gal susilauks darbų planuose sau vietos. Todėl graodžio mėn. 5 d. visi gausiai dalyvaujame naujos bendruomenės valdybos rinkimuose. Išrinkime į valdybą asmenis turintius visuomenėje pasitikėjimą. Eidami į susirinkimą namuose, šaldytuve, palikime srovinius apskaičiavimus.

Winnipeg, Manitoba

Visokios žinios apie mūsų kolonijos tautiečius

Winnipeg General Hospital praplėtimui patalpų pirkto iš privačių asmenų daug žemės sklypų su trobesiais, kurie buvo ant Bannatye Ave., Olivia St. ir William Ave. Iš viso turėjo būti nugriauti 13 namų. Juos visus nupirko privatūs žmonės ir pervežė į kitas vietas; tik vienas jų liko nugriautas. Už namų valdžia jų savininkams gerai sumokėjo. Nuo William Ave. pusės dviejų namų savininkai buvo lietuviai, būtent Aleksas Urbonas ir Kazys Urbonas. Aleksas Urbonas, pardavęs namą, išsikėlė į Toronto, Ont., kur pirkosi namus, o Kazys Urbonas mirė.

Aleksas Urbonas buvo žymus visuomenės veikėjas ir seniausias Naujienų prenumeratorius. Jis yra daugeliui lietuvių pagalbėjas atvykti į Kanadą, ir šiaip bėjęs rūpestingai padėjęs įsikurti. Winnipegiečiai, netekę p. Urbonų šeimos, labai jos pasi-genda.

Iš minėtų namų vėl keli atiteko lietuviams. Namus pirkto: Kazys Musteikis, Bartininkas ir Jurgis Januška. J. Januška nupirko buvusį lietuvių Kazio Urbono namą (William Ave. nr. 528). Namus jie jau pervežė ant savų sklypų ir ruošia kambarius.

Armo Drainage and Metal Products of Canada, Ltd., Winnipeg, Man. (37 Higgins Ave.), kurioje dirba 15 lietuvių (daugiausia prie tiltų statybos) baigė vasaros sezoninį darbą ir pradėjo atleidinėti darbininkus. Spalio m. 31 d. atleido Romą Michalauką, Praną Serapiną, Joną Kvedarą, Emilį Šneideraitį, K. Stonkų ir P. Zablockį.

P. Zablockis įstojo į Manitobos Technical Institute, šveicavimo skyrių (Arc Welding). Kursas tęsis tris mėnesius. Mokslas nemokamas.

S. m. lapkričio 20 d. atleido Kostą Strikaitį, Česlovą Surdoką ir Joną Bežį. Nuolatiniais darbininkais čia dirba Galminas, Nolius ir Razma. Kandidatais pasilikti nuolatiniais numatomi: Klemensas Karaška ir Juozas Demereckas. Galminas jau spėjo pasižymėti kaip sumanus darbininkas ir jau siunčiamas statybos darbams vesti kaip bosas.

Juozas Demereckas, kaip turįs nuosavą troką ir geras šoferis, dažnai kompanijos siunčiamas į įvairias vietas pervežti smulkia statybos medžiagą bei darbininkus.

Pirmieji iš naujai atvykusiųjų lietuvių pradėjo Armoje dirbti Zigmantas Žymantas (dabar Toronto), Matulevičius ir kiti.

Jonas Šmaižys (žemaitis, ylaikiškis), kuris trumpu laiku spėjo išvystyti plačią namų statybą, buvo atleides dalį darbininkų ir meistrų, bet dabar ir vėl po truputį pradeda priiminėti.

Girdėti, kad p. Kazys Beniušis, kuris yra užsiregistravęs kaip Naujienų 40 metų Jubilėjinio Kontesto dalyvis, sparciai renka naujus Naujienų prenumeratorius Winnipeg.

—Kstr.

Lietuviai perka tose krautuose, kurios garstasi NAJIRNOS.

Talkininkauja Lietuvos užgrobimo bylai

ALT Vykdomajam Komitetui aktyviai talkininkauja Lietuvos užgrobimo byloje medžiagą renkant bolševikų nusikaltimams paskirose srityse nušviesti: vyskupas V. Brizgys ir kan. V. Zakaruskas — religiniame sektoriuje; LS Ramovė — kariniuose klausimais, Agronomų Sąjunga — žemės ūkio sektoriuje, Miškininkų Sąjunga — dėl nusikaltimų miškų ūkiui, Inžinierių Sąjunga — įvairiose ekonominio ir techninio gyvenimo srityse, Teisinių Draugija — teisės srity, Paštinių Sąjunga — dėl nusikaltimų paštuose ir Liet. Kariuomenės Kūrėjų Savanorių S-ga.

Organizacijos, kurios dar nėra į šį darbą įsitraukusios, tai gali padaryti pranešdamos Altui. Be to, daugelis organizacijų aktyviai yra įsijungusios iš Kanados, Australijos, Pietų Amerikos ir Vokietijos, kur darbu vadovauja Vykdomosios Tarybos pirm. K. Žalkauskas. (x)

Ir Roselande Grušo "Tėvas"

Neseniai skaitėmė "Naujie-nių" Nr. 275 ir 276 gražius atsiliepimus iš Detroito, kur buvo su dideliu pasisekimu suvaidinta J. Grušo keturių veiksmų drama "Tėvas".

Šių metų gruodžio 6 d. (sekundienį), 2 valandą po pietų, turės progos ir rozlenciečiai šį gražų veikalą pamatyti. Balfo 57 skyriaus valdybos pastangomis šis veikalas bus suvaidintas

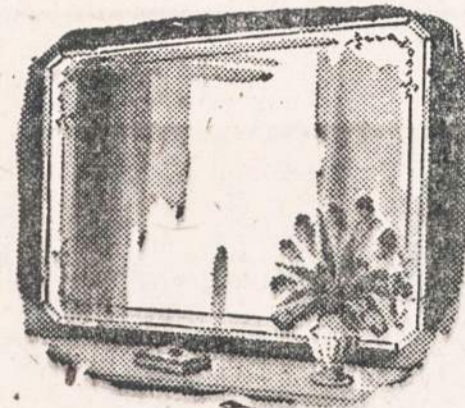
Visų šventų parapijos salėje, 10806 So. Wabash Ave., gerai žinomos meniniais gabumais Indiana Harbor lietuvių teatralų grupės, vadovaujamos gabaus režisoriaus Zigmo Moliejaus.

Įėjimas — vieno dolerio auka Vakarų Europoje badaujantiems lietuviams šelpti. Tad visi Roselande gyvenantieji lietuviai gruodžio 6 d. 3 v. p. p. į Visų šventų parapijos salę pasižiūrėti šio vaidinimo!

P. T.

VEIDRODŽIAI KALĖDOMS

Mes taip pat padarome stiklinius baldų viršus

APLANKYKIT MŪSŲ VEIDRODŽIŲ PARODOS KAMBARI Atdaras pirmadienio ir ketvirtadienio vakarus.

PASIRINKITE VEIDRODŽIUS—MES JUOS TURIME

NORMAL GLASS CO. 7530 SO. HALSTED STREET HUDSON 3-4000

R A M O V A THEATRE
35th and HALSTED STREET
Yards 7-5957
Wednesday, December 2
"COPPER CANYON"
WITH RAY MILLAND
Plus
"BRANDED"
ALAN LADD
in Technicolor
Thursday, Friday and Saturday,
December 3, 4 and 5
"LITTLE BOY LOST"
BING CROSBY
Plus
"SANGAREE"
in Technicolor
Sunday, Monday and Tuesday,
December 6, 7, and 8
"WINGS OF HAWK"
VAN HEFLIN
Plus
"EAST OF SAMATRA"
JEFF CHANDLER

MARTIN'S BODY SHOP
in their NEW LOCATION
2435 INDIANAPOLIS BLVD.,
WHITING, IND.
invite all automobile owners to bring
in their body and fender problems.
All work under the supervision of
JACK MARTIN
For Wrecker Service Call
WHITING 1727

THE
AUTOMATIC
PIN SPOTTERS
ARE HERE!

It's A Real Pleasure to Bowl At
CHATHAM BOWL
8010 SOUTH PARK AVE.
OPEN 24 HOURS A DAY
Special Children's Equipment.
HUDSON 8-3000

CALUMET BUILDERS
Planners of
HOME IMPROVEMENTS
Complete Home Remodeling
Siding—Roofing—Basements
and Attic Conversions.
FOR FREE ESTIMATES
ESsex 5-7090
8923 COMMERCIAL AVE.

THE NEW
CLUB CHATEAU
FORMERLY JASPERSON'S
Presents for your entertainment,
pleasure
The FREDDY WOLF TRIO
Appearing nightly Wednesday
thru Sunday.
We feature the regions finest foods.
We cater to private parties.
For reservations phone
FULTON 5-9756 — ASK FOR MIKE
Conveniently located midway between
Halsted St. and Ashland Ave. on
Vermont (129th Street)
CALUMET PARK, ILL.

WARNER TV
SKUBU — PATIKIMA
Visos rūšys ir modeliai
DARBAS GARANTUOTAS
ATIDARYTA SEKMADIENIAIS
11257 Cottage Grove Av.
COMMODORE 4-1912

Newly Opened
BILL'S SNACK BAR
945 W. 31st Street
COME IN! SAY HELLO!
Have a cup of coffe on us!
PURE BEEF HAMBURGERS
SHRIMPS — FRIED CHICKEN
Phone for carry outs at all hours.
LAFayette 3-9727
Open 8 A. M.—12 P. M.

Special Taste Treat
WHITE MANOR
BUTT STEAK ALL THE TIMES.
DINNER \$2.50
Regular dinners and cocktails served
Daily and Sunday.
We cater to large parties for
ALL OCCASIONS.
For reservations phone:
LINDEN 4-4355 — ASK FOR BOB
CLOSED MONDAYS
WHITE MANOR
RESTAURANT and LOUNGE
Roosevelt and Mannheim Rds.
HILLSIDE, ILL.

Make today
your D day
buy United States
Defense Bonds
Garsinkitės "N-nose"

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

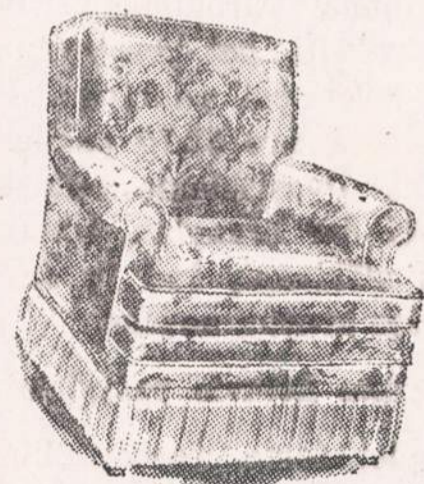
FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ktv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

DUOKITE PRAKTISKAUSIAS DOVANAS KALĖDOMS

Dėl namų, dėl šeimos džiaugsmo. Taip pat čia rasite tūkstantinį pasirinkimą dėl Tamstų mažųjų: žaislų - toys. Už prieinamiausias kainas mieste. Maži rankpinigiai rezervuos dalykus Kalėdų pristatymui. Kviečiame greitai atsilankyti į šią

Erdvią ir Patogią Seniausią Lietuvių Bendrovės Krautuve

4181-83 Archer Ave.

Tel.: LAFayette 3-3171

Brighton Parko Kolonijoje.

PROGRESS FURNITURE CO.

TAUPLYKITE

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas, KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSŲ TURTAS YRA 12,000,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Tel.: GROvehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Seštad, nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

SPORTO PASAULIS

Redaguojas: REDEKAC. KOLĖKTYVAS
Rankraščių siusti: SPORTO PASAULIS
5647 S. Rockwell St., Chicago, Ill. arba 2325 S. 11th St., Milwaukee, Wis.

Atsak. Redaktorius: BR. KETURAKIS

BR. KETURAKIS

Europos rekordistas - Janusz Sidlo

Sie metai, galbūt, didžiausia staigmena patiekė, tai jauno lenkų ietininko Janusz Sidlo iškilima, kuris kaip pirmasis europietis permetė 80 metr. liniją, sutriuškino Europos rekordą ir pasidarė žinomiausiu ietininku pasauliu.

Kelias ryškesniu apybraižų iš jo trumpos sportinės karjeros.

Jaunasis J. Sidlo yra gimęs 19.6. 1933 m. Aukščiausios Silezijos miestelyje Szopienice. Jo tėvas yra anglakasis ir prieškariniai metais taip pat buvo ietininku eilėse su 56,80 m. rezultatu. Iki 1948 m. jis neturėjo jokio palinkimo prie lengvosios atletikos, bet buvo aktyvus krepšinio ir tinklinio žaidėjas.

Persilaužimo momentas

Vienų lengv. atl. varžybų metu Kattowitzuose, kuriose dalyvavo ir rusų laivvaivai, garsoji rusė Tschudina numeta ietį 4,1 m. ir laimi I v. Ambicingas sportininkas drąsiai pasigiria savo bendrininkams, kad tokį nuotolį ir jis gali pasiekti. Mažos derybos ir J. Sidlo nenorėdamas prarasti duoto žodžio, varžyboms pasibaigus, žengia į aikštę su nemaža svita teisejų, kad J. S. parodytu ką gali. Jo laimė 600 gr. ietį numeta 46,80 m. ir derybas laimi. Nuo čia ir prasideda šios pasaulinės sągarsenybės greitas ietininko progresas.

1949 m. pavyksta pastatyti naują Lenkijos jaunių rekordą, 56,25 m. — tai ne eilinė jaunių gyvenime pasiekė, kuri atkreipia trenerio Zygmunt Szelest akį. Trumpalaikiai kursai ir intensyvus metodingas darbas duoda pasigėrėtinų vaisių, nes jau šis jaunių gerina nuotolį iki 62,31 m.

Kruopštus atsidėjimas antrais metais vainikuojamas 67,32 m. jaunių rek. Šiais pat metais, baigiantis sezonui išmeta ir vyrų kl. ietį (800 gr.) 53,29 m. Kaip pilnam septynioliki- niui buvo tikrai gražus vaisius, o kas svarbiausia, rūpestingam treneriui geriausias atpildas.

Sezono uždarymo metu kopija iki 58,76 m. ir išnaudodamas jaunių teise svėdžia diska 50 m. Irgi naujas Lenkijos jaunių rek.

1951 m. pradžioje išmeta ietį per 60 m. ribą ir atstojia visas Lenkijos ietininkų 10-je vietose (60,70). Tu pat metų tarpvalstybinių varžybų metu: Sov. Sga — Lenkija — Rumunija, kurios įvyko Maskvoje, J. S. tampa I-ju su 64,28 m. pasekme. Kontrolinėse — pasaulio studentų p-ųjų rinktinėse atrankai sudaryti, išmeta 65,45 ir klasifikuoja III-ju Lenkijos ietininku šeimoje.

Pasaulio studentų p-bėse Berlyne išelina nugalėtojų išmetes 66,36 ir šiais pat metais Bukareste — 67,88 m. tampa II-ju rusas Tscherbakov 69,51).

1952 m. lengv. atl. sezona praveria 68,42 m. Trumpa pertrauka abituriento egzaminams, kuriuos labai puikiai išlaiko, šiek tiek „silpnėsis“ (gerai) matematikoje. Išvyko į Suomiją ir ten tik 63,28 m. Egzaminių laikotarpis nusineša 5 metr. bet Sidlo nenusimena ir uoliai griebsiasi treniruotis. Po keleto savaičių vėl 65—69 m. Kiekvienam metu ir su 67,43 baigia šį sezoną.

1953 m. žiemos metu nepaprastai įtampos darbas ir kartu konkursinių egzaminų laikymas ir Meno Akademija. Egzaminiui pavyksta labai gerai, už tat ir pradžia rekordinių metų sezoną duoda tikrai skatinantį akstiną. 69,61 — geriausias pokarinis rezultatas Lenkijoje. Birželio 21 d. kopija 69,84 ir net tris metimus paleidžia po 73 m. (gaila, kad peržengeta). Lenkijos p-bėse, vėl keletoj varžybų su sov. sportininkais ir rumunais, išmeta per 73—75 m. liniją, bet peržengta nesiskaito. Įslystina šis tas ir bus II pažanga dar geresnė. Reikiama „išsilavinimas“ pasiekta ir Suomijos išdidžiai perkopia 70 m. toli — 71,40 m. Tai naujas Lenkijos rekordas, kuris trina senąjį Turczyk (70,56 m.). Taip tampa III-ju lenkų peržengusių 70 m. toli.

Sėkmingas metimas laiduoja Europos rek.

Tarptautinių lengv. atl. varžybų metu Jenoje, š. m. spalio 2 d. krenta suomių Nikkannen paskutinis rekordas ir ietis lekia 80,15 m.

Metimų serija: 71,59, 77,35, 80,15, 75,92 ir du likusieji praleista.

Būdinga, kad po II-jo metimo treneris džiaugsmo pagautas, o žiūrovai net kvapa sulaukė, patarė daugiau nemesi. Sidlo ietis nelabai vadinini ryžta dar giliau sujungti dvasios ir jėgos galia. Jo laimėta, nes nuotolis ir rekordas tai įrodo.

J. Sidlo yra 1,82 m. aukščio ir 79 kg. svorio. 100 m. bėga 11,3. suoly į aukštį pasiekęs 81,5 m., rutulį stumia per 12 m. (12,60) ir diska svėdžia 40 m. Studijuoja meną Varšuvos akademijoje. Sueigoje labai simpatiškas ir ypatingai kuklus.

Štai mums lietuviams darbtumo ir sportiškuo pavyzdys. Mokyklims ir išidėkime ka sportinis pasaulis duoda tiems, kurie nuolat save.

Futbolas

Tarptvalstybiniai susitikimai davė šiuos rezultatus:

Egiptas — Italija (Kaire) 1:2
Prancūzija — Šveicarija (Paryžiu) 2:4
Anglija — Valija (Liverpool) 3:1
Jugoslavija — Izraelis (Belgrade) 1:0
Vengrija — Švedija (Budapešte) 2:2
70.000 žiūrovų minia nelabai patenkinta vengrų generaliniu pasirodymu prieš švedus, nes XI-25 tūri rungtynes su Anglija, todėl šis susitikimas buvo galutinis bandymas ir vilčių II I apytikris kaupimas, bent syki palauži anglų futbolo tradicija — sugniuždyti juos jų žemėje. Pirmąjį puslaikį vengrai turėjo lauko persvara, bet be įvarčių nes ypatingai

I've got to make up with my boy friend before noon or I won't eat. I've been saving my lunch money to buy U. S. Savings Bonds.

likimus, bet tai turi pavesti kuriai nors valstybei arba spec komitetui, FIFos uždavinys reguliuoti futbolo veikimo tarptautinius saitus ir prižiūrėti nuostatų vykdymo tvarką. Atrodo, kad tas planas nebus įgyvendintas.

Kitos sporto žinios

Jaunasis stalo tenistas, vokiecis, Conny Freundorfer žaisdamas už Nuernbergo rinkt. laimi prieš pasaulio exmeisterį anglą Richard Bergmann 20:22, 21:17, 22:20 ir 21:17. Kur gi mūsų prieauglis?!

Hamburgas — Barcelona bus 1954 m. gegužės mėn. pirmos tarptautinės futbolo rungt. su ispanais.

Vokietijos lauko tenistų lentelėje Gottfried von Cramm I v.

Milane, vokiečių ledo rinkit. pralaimėjo 5:6 ir antrąsias rungtynes prieš 3:4 pasėkėms, dėl italų žaidėjų brutalumo ir žiūrovų neleistinų veiksmų turėjo nutraukti.

Vokiečių lauko tenistų prieauglis — jauniai gavo pylos nuo danų 5:0, o švedai tokiu pat rezultatu nugalėjo jugoslavus. Rungtynės įvyko halėje, Kopenhagos.

Tribūnos bokštelis

Lapkričio mėn. 13 d. laidoje, Draugo Sporto Apžvalgos skyriuje, P. Ganyvas pažymi, kad naujai kylanči pajėga, anglų bėgikų tarpe, Gordon Pirie 10 km. nuotolį Berlyne prabėgo per 29:02,6 mėn.

Šis rezultatas yra oficialus pasaulio rekordas ir priklauso Emil Zaptopek.

10 km. nuotolį Berlyne bėgo ne Gordon Pirie, bet anglas Sando per 30:21,0 ir jo bendras Hesketh (31:41,4). Tas įvyko 1953 Anglija — Vokietija lengv. atl. varžybų metu.

Klausiu, nes aš amesniškai darau lengv. atletikos ir kitų svarbesnių sporto įvykių užrašus, kur ir kada Gordon Pirie 10 km. nuotolį įsakytu laiku prabėgo.

Būsiu dėkingas už tikslią informaciją.

V. Bulokas

Vaikų nelaimės

Chicago vaikų darželiuose kiekvienam 100.000 vaikų įvyksta kasdien 2,6, o pirmaisiais metais vidurinėse mokyklose (High School) net 12,5 nelaimių.

Pernai metais buvo mokinių tarpe 6,333 nelaimingų atsitikimų, kaip įsiprovimų, išdrėskimų, susidaužymų, 14% nelaimių buvo rimtesnės: nudegimai, kaukliūzimai, smarkūs sutrenkimai ar kūno išdrėskimai. 4 mokiniai ir žuvo.

Pradinėse mokyklose daugelis sužeidimų pasitaiko žaidimų metu lauke ar pertraukų, valgymo metu, kai nėra normalios priežiūros. Daugiausia nelaimių atsitinka 10—15 m. amžiaus vaikų tarpe.

Prie „Naujienu“ kai priprasi — darba, žinie — viską rasi.

Svarbus pranešimas rūbų aukotojams

Su dėkingumu Balfio Centras praneša, kad visuomenė jautriai pradeda atsilepti į paskelbtą rūbų rinkimą trenitiniams. Tačiau kai kurie aukotojai, siūsdami rūbus, juos prašo persiūsti jų pačių nurodytam trenitiniui. Turime paaiškinti, kad dėl lėšų trūkumo ir brangaus pašto tarifo Balfas negali siuntinėti kiekvienam trenitiniui atskiras pakietus. Amerikos valdžia padengia tik nevardintų siuntų persiuntimo išlaidas, o už vardintus jau tenka mokėti pačiam Balfui, ko, žinoma, padaryti negalima, nes tas Balfui per metus kainuotų apie 70.000 dolerių. Aiškumo dėlei nurodom šiuo metu siuntas. Per dešimt mėnesių Balfas į Europą pasiuntė 88,972 sv. rūbų bei avalynės ir 170,415 sv. sviesto, taukų, cukraus ir kt. maisto, iš viso siuntų sudaro 259,387 svarus. Jei bendras siuntas tektų sudaryti atskirais pakietais, po 24 svarus, tai gautumėm 10,810 pakietų ir už jų įsiuntimą tektų sumokėti paštui apie 60,000 dolerių (už pirmą svarą reikia sumokėti paštui 45 centus, o už

likusius po 22 centus). Taigi per metus pašto išlaidom padengti reikėtų stambios sumos, kurios vienerių metų eigoje aukotojai nepajėgia sudėti.

Ta pačia proga pakartotinai prašome nesiūsti Balfio Centrai neapmokėtų siuntų. Neapmokėtų siuntų išlaidas tenka padengti pačiam Balfui. Jų gaunant daugiau susidaro nemaža išlaidų suma, kurios, dėl labai ribotų piniginių išteklių, Balfas padengti negali.

Baigdami pranešimą dar kartą prašome aukoti rūbus trenitinių reikalams. Juos persiūsime bendra siunta į Europą, kur jie bus paskirstyti po atskiras stovyklas. Stovyklose pačių trenitinių išrinktos šalpos komisijos tarpaiškai padalins tarp visų šelpiamųjų.

Už Jūsų dosnumą tariame širdingą acių. BALFio Centras

— ŠVENTĖS ČIA PAT. Visokių dovanų galima gauti Chicagoje, bet tokių kaip pas Karvelį tikrai negausit niekur kitur. Taigi paskubėkite kol pasirinkimas yra didelis. Visų prekių ir už jų įsiuntimą tektų įlankykite J. Karvelio krautuvėles 3322 ir 3249 So. Halsted St., Chicago 8. (Sk.)

GET THE GAS HEATER BACKED BY \$38,342,000 OF HEATER EXPERIENCE

as different from ordinary heaters as Television is from Radio!

Sieglor PATENTED AUTOMATIC GAS HEATER

You owe it to yourself to SEE the SENSATIONALLY BETTER—

GLASER'S FURNITURE AND RADIO CO.

5115-5123 S. Kedzie Ave. PROspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutapas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutapas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 2-2828

VALANDOS: Firmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

Kalėdiniu DOVANU IŠPARDAVIMAS

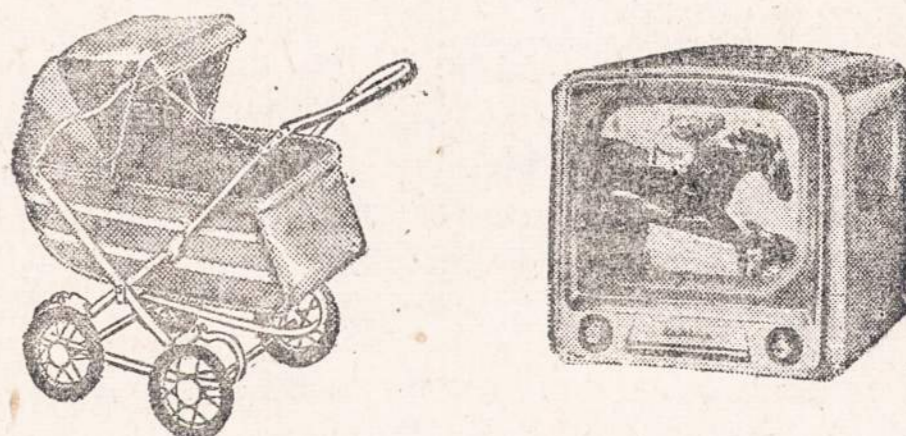
NAUJAMADIŠKOS, GRAŽIOS, PRAKTIŠKOS, NAUDINGOS

Dėl Namų, dėl kiekvieno šeimos nario TOKSTANTINIS PASIRINKIMAS MAŽIAUSIOMIS KAINOMIS ŠIAME MIESTE RASITE

PROGRESS

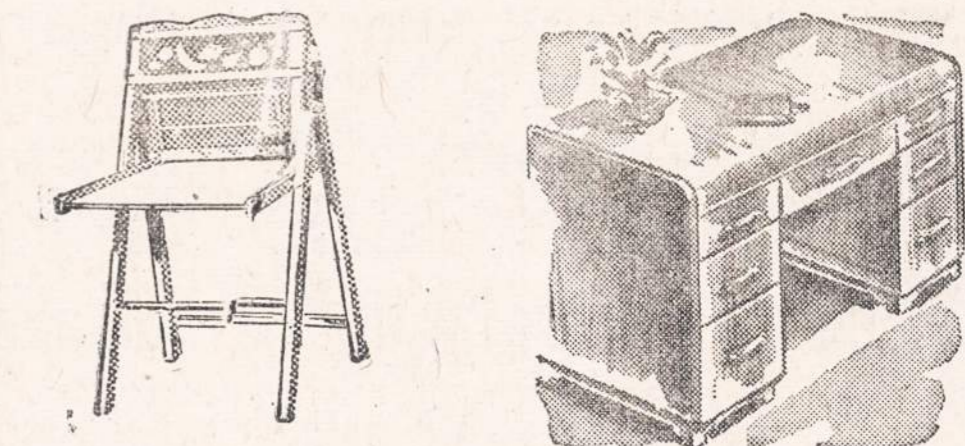
BENDROVĖS KRAUTUVĖJE

4183 Archer Ave. -- prie Richmond gatvės

- Kvepiančio medžio dėžės nuo \$2950 iki \$69.50
- Ivairios lempos nuo \$295 iki \$39.50
- Kavos virimui setai nuo \$950 iki \$29.50
- Smoking stands nuo \$195 iki \$14.75
- Naujos mados veidrodžiai nuo \$200 iki \$59.50
- Puošiausias lempos nuo \$295 iki \$39.50
- Gražiausių paveikslai nuo \$200 iki \$14.50
- Servizų setai nuo \$950 iki \$49.75
- Ivairiausias supamos kėdės nuo \$995 iki \$48.50
- Rašomieji staliukai nuo \$2450 iki \$69.50
- 1954 metų mados, radio aparatai nuo \$1950 iki \$74.50
- Peilių ir šakučių setai nuo \$475 iki \$17.75

DĖL MAŽŪJŲ MERGAIČIŲ IR BERNIUKŲ

- 3-jų dalių staliukų setai nuo \$775 iki \$24.95
- Lėlėm vežimėliai nuo \$495 iki \$22.95
- Puošiausias lėlės nuo \$495 iki \$14.75
- Gražiausių servizų setukai nuo \$198 iki \$6.95
- Puošiausias lėlių drabužiam dėžutės nuo \$495 iki \$14.95
- Rašymui staliukai, "blackboards", nuo \$195 iki \$8.95
- Coaster vežimėliai, pasirinkimui, nuo \$250 iki \$11.95
- Televizijos sėdynės (Hassocks) nuo \$345 iki \$9.95
- Visų dydžių rogelės nuo \$395 iki \$6.95
- Elektriniai vaikų fonografai nuo \$795 iki \$14.95

PREKES PRISTATOMOS VISUR IR PILNAI GARANTUOTOS!

PROGRESS FURNITURE CO.

4183 ARCHER AVE. — prie Richmond Krautuvės vedėjai ir pardavėjai:

J. KALĖDINSKAS, BROLIAI J. ir S. KRUKAI, V. DZENKAUSKAS, J. MIŠKUS

Eidami atsiėmėkite gazo ir elektrios bilas — užsimokėsite be ekstra mokesčių. Taipgi primame vandens taksu, mėlynojo kryžiaus apdraudus mokasčius ir telefono sąskaitas. Galite išpirkti American Express money orderius ir pasiūsti į tolimas šalis — yra saugu ir patogiu. Krautuvė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. po pietų. Firmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 val. vakaro Tamstų patogumui.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$10.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams \$5.50
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.35
Vienam mėnesiui \$1.35
Chicagoje per išnešiotojus:
Sava kopija ..... 8c.
Savaitei ..... 30c.
Mėnesiui \$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:
Metams \$9.00
Pusei metų 5.00
Trims mėnesiams 2.50
Užsienio: Metams \$11.00
Pusei metų 5.50
Trims mėnesiams 3.00
Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Sovietų Agresija Prieš Pabaltijo Tautas

Baltijos Komitetas, kuris tyrinėja Lietuvos, Latvijos ir Estijos pavergimo aplinkybes, išskėrė aiškų liudininkų ginkluotomis jėgomis, jas okupavo ir prievarta užkūrė joms komunistines valdžias, sudarytas pagal Maskvos planą. Šitaip pasielgdama, Sovietų Rusija sulaužė visas tarptautines sutartis, pasirašytas su Pabaltijo tautomis.

Sulaužė ji ir savo viešai duotas joms prižadus. Visi atsimeina, kaip po 1939 m. spalio mėn. sutarčių pasirašymo su Estija, Latvija ir Lietuva Molotovo kalbėje Aukščiausiam Soviete Maskvoje, pareikšdamas, jog Sovietų Sąjunga anaipol nesirengianti tas šalis susovietinti ir kad tie, kurie tas sutartis šitaip aiškina, esą "sovietų priešai" arba "provokatoriai".

Be, mažiau kaip aštuoniems mėnesiams praėjus po tos užsienio reikalų komisaro kalbos, Raudonoji armija jau veržėsi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos teritorijas. Maskva pasiuntė į Talliną, Rygą ir Kauną savo ginkluotus toms šalims "sutvarkyti". Estijai sudoroti buvo paskirtas Zdanovas (mirus), Latvijai — Višinskis, Lietuvai — Dekanozovas ("sulikviduotas").

Jie padiktavo, kokias naujas "vyriausybes" privalo turėti tos trys šalys. Jie, toliau, dirigavo tariamiems "liaudies seimui" rinkimams kiekvienoje tų šalių ir davinėjo įsakymus "atstovams", kokius nutarimus jie turį priimti.

Įsiveržusiai Raudonoji armija ir atgabenti iš Rusijos žvalgybininkai žiūrėjo, kad įsakymai būtų įvykdyti.

Pabaltijo respublikos buvo greitai tempu sovietinamos.

Tačiau dar ir tada, kada masė okupuotajai žemei pradėjo šita smurto darba, jie sakė okupuotajai žemei, kad Rusija anaipol nesikėsinauti į jų politinę bei tautinę nepriklausomybę! Jie veidmainiavo ir melavo per akis — tol, kol pavergimo procesas tapo baigtas!

Tada raudonieji tironai jau ėmė atvirai žudyti žmones, plėšti jų turtą ir fiziškai naikinti pavergtas tautas.

Iš trijų Maskvos komisarų, vadovavusių šitiems kriminaliniams veiksams, dar tebėra gyvas Višinskis.

A. Višinskis — Tarptautinis Kriminalistas

Andrei Višinski, buvęs SSRS užsienio reikalų komisaras ir dabartinis sovietų delegacijos pirmininkas Jungtinių Tautų asamblėjos sesijoje, New Yorke, "tvarkė" Latvija.

Apie tai, kaip jisai šitą uždavinį vykdė, ryškių parodymų davė Baltijos Komitetui liudininkai, kurie tuo metu buvo Rygoje ir stebėjo jo veiksmus. Jisai yra atsakingas, ne tik kaip Kremliaus frankis, bet ir kaip asmeniškai, už nepriklausomos latvių respublikos sunaikinimą ir už tas piktadarybes, kurios buvo atliktos ryšyje su tuo.

Višinskis yra kaltinamas, kaip vienas stambiausių pasaulyje kriminalistų, dar nesulaukęs užpelnytos baumės.

Baltijos Komiteto pirmininkas kongresmanas Kersten pasiuntė jam laišką, kviesdamas, jei jisai nori, atsakyti į tuos kaltinimus. Kongresinis komitetas, žinoma, negali priversti kitos valstybės diplomatą (kad ir banditą) aiškinti komitetui arba duoti jam parodymų. Bet Višinskiui duodama protega arba duoti jam parodymų, jeigu jisai nori apginti savo valdžią ir savo vardą.

Jungtinėse Tautose tas SSRS delegatas labai garsiai šneka apie sovietų valdžios dorybes ir šmeižia Ameriką, bet jisai pats ir jo valdžia yra pridare didžiausių šunybų — ir ne prasimanymų, o tikrų, paremtų akivaizdžių liudininkų parodymais ir patikrintais dokumentais. Jisai yra kviečiamas atsakyti ir apsiginti.

Jei Višinskis norės šitos progos panaudoti, tai reikš, kad jisai neturi kuo daromų jam kaltinimų atremti.

Apie tai kalba ir kalbės viso laisvojo pasaulio spauda ir radijo komentatoriai.

Šiandien (šeštadienį) Kersten komitetui liudys buv. JAV prezidentas Herbert Hoover, kuris šelpė badujančios Rusijos žmones — ir matė, kaip žmonės gyvena Pabaltijo valstybėse, kur bado nebuvo, kai jos buvo nepriklausomos.

DĖL KALBŲ SUARTINIMO PABALTYJE

"Naujienų" No. 263 buvo pailiestas klausimas dėl kalbų suartinimo Pabaltijoje, kuris buvo išskeltas latvių kalbininkės mag. phil. Velta Rūke-Dravina mėnesiniame latvių žurnale "Cela Zimes". Pagal autorės projektą esą galima būtų lietuvių ir latvių kalbas tiek suartinti, kad lietuviai ir latviai kalbėdamiesi galėtų vienas antrą kaip reikiant suprasti. Kadangi, anot autorės, lietuvių kalba, lyginant su žiliosios senovės praeitimi, palikusi senesnes formas, o latvių kalba — naujesnes formas, tad esą reikėtų vadovautis principu: stiprinti lietuvių kalboj naujinimo tendencijas, o latvių kalboj skatinti archaiskas formas.

Kad panašūs projektai dėl kalbų suartinimo iškyta šiais laikais, visa tai pilnai suprantama, nes norima, kad giminingos tautos galėtų lengviau tarp savęs bendrauti ir sudaryti, taip sakant, stipresnę sudarytą vienybę. Juk daugelis mūsų netolimos praecities gyvenime yra patyrę, kokių sunkumų kartais iškyta, kai norima su savo kaimynais ar su savo gimininga tauta kaip reikiant bendrauti. Sakysim, kai kam iš mūsų tekdavo nuyukti iš Lietuvos į Latviją ir tartis įvairiais reikalais arba daryti kokius nors pranešimus bendruose sąskrydžiuose. Jei kas mokėjo latvių kalbą, visa tai būdavo nesunku atlikti, bet jei kas tos kalbos nemokėjo, tad tekdavo vertoti tokią, kokią ir latviai supranta. Senesnės kartos inteligentai, tiek lietuviai tiek latviai, beveik visi gerai mokėdavo dar rusų kalbą, nes vieni ir antri dar caristiniais laikais buvo lankę rusiškas mokyklas. Bet vėliau, kada įėjusi karta nepriklausomaj Lietuvos ar Latvijojej subrendo, rusų kalba tapo jau tik kam kam suprantama. Tada gana dažnai buvo vartojama ir vokiečių kalba. Ir paskutiniiais laikais daug kur teko pastebėti, kad lietuviai susieidami su latviais vartodavo vokiečių arba rusų kalbą.

Kai imama galvoti apie tokius dalykus, tad iškyta ir toks klausimas: kodėl susieję giminių tautų žmonės, kaip pvz. lietuviai ir latviai, turį vartoti savo pokalbiniuose svetimos tautos kalbą? Visa tai juk yra nepriimtina, ir antra vertus — kam svetimos tautos kalbai turį būti duodama tokiais atvejais pirmenybė. Pagaliau ar pasisektų šiais laikais suartinti arba suvienodinti dvi kalbas — lietuvių ir latvių? Aš pasakyčiau, tokiu klausimu galima buvo susirūpinti prieš maždaug tris šimtus metų; tada tikrai būtų buvę galima visa tai įvykdyti. Šiandien visa tai daryti būtų bergždžias darbas. Šiais laikais mums turėtų rūpėti bendravimo klausimas ne tik su latviais, bet ir kitais kaimynais arba kitomis tautomis, kaip pvz. su estais, suomiiais, švedais, vokiečiais, lenkais, čekais, danais ir t.t. Turint priešais tokius reikalus su įvirint tautų žmonėmis šiandien dažniausiai vartojama vadinamųjų pasaulio galiūnų kalbos. Bet tai nėra geras reiškinys, kada tenka vartoti tų galiūnų kalbos ir kada paprastai pakinkoma į tą darbą visa eilė visokių vertėjų.

Jau gana seniai buvo iškilęs klausimas sudaryti tokią tarptautinę dirbtinę universalinę kalbą, kuria galima būtų susikalbėti įvairių tautų žmonėms, kada vyksta jų koki nors sąskrydžiai. Buvu jau pradėjusi augti Europoje vadinamoji Volapūko tarptautinė kalba, sudaryta vokiečių katalikų kunigo Schleyerio remiamais angliškais vokiečių ir lotynų kalbų pagrindais. Bet Volapūko kalbos sekėjų paskutinis kongresas įvyko 1889 metais, ir daugumas volapūkiškių nuo 1887 metų pasirodžiusių pirm 1887 metų Esperanto tarptautinę kalbą, kuri ir šių laikų akimis žiūrint yra moderninė, kultūrinė, neutralinė kalba. Šios kalbos sudarymas yra tarptautinio bendravimo problemos praktiškiausias ir geriausias sprendimas. Jei ji dar nėra įsigalėjusi įvairiuose tarptautiniuose sąskrydžiuose arba konferencijose, tai tik todėl, kad pasaulio galiūnai dar vis po senovei pageidauja, kad tokiems reikalams būtų vartojamos angliškų, prancūzių ar kitų galiūnų kalbos.

Šiandien įvairiose pasaulio dalyse tebeina Esperanto kalba laikraščiai ir žurnalai; yra ir visokių knygų, originalių ir verstinių, išleista. Taigi jei latviai ir lietuviai, užuot savo dabartines kalbas artinę viena prie kitos, pripažinti ir priimti savitarpį vartoti Esperanto kalbą, arba šią kalbą priimti tokiems tikslams vartoti visos Pabaltijo tautos, tad jų pavyzdį, reikia manyti, greitai imantų ir kitos tautos arba valstybės, nes būtų tokiu būdu atidaryti platūs keliai bet kokiam tarptautiniam bendravimui, juo labiau, kad Esperanto kalba arba esperantininkai nekliaudyti kitoms kalboms gyvuoti. Taigi joks pavojus negresėtų tautomis išnykti, bet atvirkščiai — padėtų joms sustiprėti. Esperanto kalbos kūrėjas yra Dr. L. Zamenhofas, gimęs Balstogėje 1859 m. Būdamaš dar jaunas gydytojas žurnalistą, kuris vertėsi savo praktika Veisiejuose (tarp Merkinės ir Seinų), bet kadangi savo specialybe jis buvo pasirinkęs akių ligų, tad persikėlė į Varšuvą, kur ir mirė 1917 m. Jo žmona yra kilusi iš Kauno. Kai Kaune nuo 1919 m. buvo duodami įvairūs vardai gatvėms, tai kun. A. Dambrauskas (Jakšto) pasiūlymu viena gatvių, kur gimė ir augo Zamenhofas, žmona, buvo pavadinta Zamenhofa gatve. Zamenhofas savo sukurtai tarptautinei kalbai naudojo įvairių kultūrinį kalbų pagrindais, todėl jai visai kas galima lengvai ir tiksliai išreikšti ir ją lengviausiai galima pramokti, negu visas kitas kalbas. Pats Dr. L. Zamenhofas įvairiais atžvilgiais buvo toks tolerantas, kad jį įvairių pažiūrų bei įvairių tikybų žmonės labai gerbė.

Baigdamas norėčiau trumpai pasakyti, jog šiais laikais nėra jokio reikalo stengtis suartinti kalbas, bet reikta priimti ar pripažinti neutralinę Esperanto kalbą, jei norime visokiuose bendravimuose su kitomis tautomis susilaukti geriausių visais atžvilgiais rezultatų.

sunkmežimį, kurie nežinia kur būdavo išvežami. Jis yra matęs žiauriausias žudymo priemones, kuriomis būdavo kaliniai žudomi kameroje. Kasdien buvo nukankinama tarp 10 ir 20 kalinių.

Artėjant vokiečių kariuomenei, rusai, nespėdami išvežti kalinių į Rusiją, įvykdė masinį kalinių žudymą, šaudydami iš keturių tankų kulksvaidžių ir automatinį šautuvų į 500 kalinių minią, suvarytą stovyklos kieme. Sužeistieji, dar gyvi, buvo pribagiami rusų kareivių durtuvais. Jonas Brazeika, būdamas šaudomos masės viduryje, laimingai atsitikimo išliko gyvas. Jį, sunkiai sužeistą, prislėgė draugų lavonai ir tuo apsaugojo nuo mirtino rusų kareivio durtuvo. Budelio durtuvas pervežė tik jo dešinę ranką, nes tik ta buvo pasiekusi išlavonų masę. Tikėdami visus išžudę, rusai skubiai pasitraukė. Jonas Brazeika dar visą dieną gulėjo po lavoną ir tik nakties metu, sukaukęs paskutines jėgas, šiaip taip išsivadavo ir nušliaužė iki gretimai buvusio miške. Toliau nebuvo jėgų dėl didelio kraujo nutekėjimo. Sekančią dieną jį atrado atėję vokiečių kareiviai ir nugabeno į ligoninę. Taip jis savo gyvybę išgelbėjo.

Antrą kartą ateinant rusams, Jonas Brazeika pasitraukė kartu su tūkstantiais lietuvių į Vokietiją, vėliau kaip tremtinis atvyko į Ameriką.

Jis savo pergyvenimus ir matytus rusų žiaurumus liudys kongresmano Kersteno vadovaujamai atstovų rūmų komisijai, kuri tiria sovietų įjungimo aplinkybes ir komunistų žiaurumus.

Si komisija į Detroitą atvyksta gruodžio mėn. 7 d. Be Jono Brazeikos bus apklausti visa eilė lietuvių, latvių ir estų liudininkų, kurie pergyveno arba matė komunistų įvykdytus areštus, masinius trėmimus, žudymus, kankinimus, smurtą, apgaule, plėšimus ir brutaliausią tautų naikinimą.

Nužudyta ir Amerikos piliečių

Tas pats "The Detroit News" rašo, kad Dr. Pranas Padalis, Detroito universiteto profesorius, buvęs tuo metu vienas iš pagrindinių vadų, liudys apie 4 Amerikos piliečių nužudymą Pravinieškiuose. Dr. Prano Padalio vadovaujama partizanų grupė atrodavo nužudytuosius stovykloje rusams pasitraukus. Nužudytųjų tarp jų yra buvęs keturi lietuvių kilmės Amerikos piliečiai. Iš jų vienas buvęs John Zostautas iš Brooklyno, turėjęs teiktiles fabriką čia Amerikoje.

Reiktų daugiau dėmesio!

Atkėtytų kongreso komisijai, turime kiek galėdami jai padėti, ir pasinaudodami proga, kuo plačiau paskelbti komunistų įvykdytą smurtą ir žiaurumus Lietuvoje, Amerikiečių spauda, kad ir pastaruoju straipsniu talpinimu, rodo mums daug palankumo. Tegul visos mūsų istorijos, dokumentai ir liudijimai neįliks tik komisijos bylose ar jos oficialiuose darbuose, bet tegul būna paskelbta kuo plačiau amerikiečių visuomenai. Tai galime padaryti patys savo iniciatyva, kreipdamiesi į amerikiečių spaudos atstovus ir korespondentus.

"The Detroit News" dažnai spausdina labai šiltus ir palankius straipsnius apie lietuvius, tremtinius ir Lietuvą. Ar nereikėtų palaikyti su šiuo dienraščiu glaudesnius ryšius mūsų organizacijoms ir institucijoms, norint plačiau išeiti į amerikietišką visuomenę? Lietuvos bylą mes patys žinome gerai, todėl nesugebame ją atskleisti plačioms masėms, kurioms iš tikrųjų reiktų apie tai daugiau žinoti.

—A. B-nis

Naujienoms pataria savo draugui užsirašyti NAUJIENAS.

PAGYRO PUODAS NETAUKUOTAS

Nelaukta prasitarus.—Kolūkio laimėjimų skaičius palyginus.—Bepigu girtis, kai tikras, kad niekas neatsikirs.—Kolūky dirbančių uždarbiai.—Kas dar nedasakytą?

Pavergtos Lietuvos spaudos puslapiuose

Nors ir komunistų labai slepiama jų sukurtą gyvenimo tikrovę, bet kartais pavergtos Lietuvos spaudoje nelaukta kai kas iš vietos žinių atsiskleidžia už dangą. Tada por jos plyšius reiki negirdėtą skurdą ir gyvių mąg.

"Sovietskaja Litva" Nr. 203 ir "Tiesa" išdėjo Jurbarko rajono kolūkio "Pirmūnas" pirmininko K. Bogdanckio korespondenciją apie to kolūkio gerus laimėjimus ir pasigyrimus, kad jo ateitis būsianti dar geresnė.

K. Bogdanckis sako, kad šiais metais kolūkis turi 140 raguočių, bet jis nutili kiek tams skaičių karvių; šeriami 140 kiaulių; ganosi 113 avių ir 1-200 naminių paukščių. Kolūkis susideda iš 1000 ha žemės ploto ir tame skaičiuje dirbamos 626 ha. Ir čia K. Bogdanckis nepasako ar iš viso tik tiek turima dirbamos žemės, ar tik tiek jos bepagėjama idiebiti. Be to nutilėtas arklų skaičius.

1939 m., vidurkiu imant, Raseinių apskrity, tai yra ten kur dabar randasi kolūkis "Pirmūnas", 1,000 ha žemės plote garsė: raguočių 289; melžiamųjų karvių — 193; kiaulių 315; avių — 343; arklų — 155 ir kelis kartus tiek kiek dabar turi "Pirmūnas" naminių paukščių, tai yra vištų, žąsų, kalakutų, ančių, o kai kur ir karvelių, kurių niekas neskaityt. Tai K. Bogdanckio giriamas ir jo valdomas kolūkis, neturi nė pusės tiek gyvulių, kiek jų turėta komunistų nekenciamos Lietuvos nepriklausomybės metais.

K. Bogdanckis sako, kad šiais metais jo vedamo kolūkio karvės pieningumo vidurkis sudaro 1,400 litru, o peritais metais būk gauta 2,155 lit. 1939 m. Lietuvos karvės pieningumo vidurkis buvo 1,700...

Kolūkis "Pirmūnas" džiaugiasi, kad jau užsodinęs 3 ha vaismedžiais. Dar tik užsodino... Nepriklausomybės metais Lietuvoje buvo sunku rasti tokių žemės ūkis, kuris nebūtų turėjęs vaismedžių ir būta tokių ž. sodybų, kurios turėjo daug didesnius sodus už "Pirmūną". Kur dabar dingio seniau buvusieji Lietuvoje sodai?

K. Bogdanckis giriasi gavęs iš vieno ha 230 centnerių daržovių, bet jis nepasako kokių daržovių ir kokias centneriais. Sunku čia daryti bet kuriuos palyginimus. Tą patį būtų galima pasakyti ir apie javų derlių. Jis sako, kad 1950 m. grūdų iš vieno ha gauta 9 centneriai, o jau 1952 m. — 18...

1939 m. nepriklausomaj Lietuvoj vidurkiu imant, iš vieno ha rugių gauta 13,3 dvigubų centnerių; kviečių — 13,5; cukrinių runkelių — 204; bulvių — 117 ir t.t.

Korespondencijos vienoje vietoje K. Bogdanckis pasisako, kad kolūkis labiausia susirūpinęs kaulių penėjimu, tai reikiška, kad "Pirmūnas" kolūkis skirtas gyvulininkystei ir tiek maža kaulių turi...

Kolūkio dirbančių uždarbiai

K. Bogdanckis savo korespondencijoje nepamiršo ir dirbančių. Jis giriasi, kad palyginus kolūkio darbininkų uždarbius su 1950 m., tai jie 1952 m. padidėjo net penkis kartus! Tik pamanykite! 1952 m. kolūky dirbantieji jau už darbo dieną gavo keturis su puse kilogramo grūdų ir viena rublių... Tai koks "Pirmūno" darbininkų uždarbis buvo 1950 m.?! Sovietinio gyvenimo sąlygos už vieną rublį nieko nepirkėsi, tokia jo menkutė įpirkimo galia. 4½ kilogramo grūdų, turbūt tenka suprasti rugių, lygu 6 kilogramams juodos duonos, tai ir visa ką kolūkyje dirban-

tieji Galinaičiai, Krisčiūnai ir kiti gauna. Vien šešiais kilogramais duonos per dieną sotus nebūsi. Reikia gi mėsos, riebalų, daržovių ir kitų maisto produktų, o kur dar dirbančių šeimos nariai? Ypač jų vaikai?

Lietuvos nepriklausomybės metais tas vargšelis, bedalis lauko darbininkas, žemės ūkio bernas 1939 m. vidurkiu gavo per mėnesį 35 litus. Be to jis buvo maitinamas, gaudavo darbo drabužius, šventomis dienomis nedirbo. Jis už tuos pinigų per mėnesį galėjo nusipirkti arti 1500 kilogramų duonos, arba kasdien po penkis kilogramus duonos, bet ne grūdų. Tada duonos klg. kaštavo 24 centus. Taj jau buvo jo grynas uždarbis, o dabar kolūkio bernas iš komunistinės malonės gauna net mažiau grūdų ir iš jų turi pramisti... o kur ašvėnė, drapanos? Nepriklausomos Lietuvos bernas, metus ištarnavęs, galėjo nusipirkti tris cilutes drabužių, arba penkiolika porų naujų batų. Mes nesakome, kad nepriklausomos Lietuvos berno buvo geri uždarbiai. Ne! Jis tikras buvo vargšelis! Bet ką jis dabar turi, kai jis varto kolūkio nariu — bernu?

Kiek jis dabar, metus ištarnavęs, gali nusipirkti drabužių cilučių, gali jei sovietinių drabužių cilutė kaštuoja per tūkstantį rublių, o pora batų siekia iki šimto rublių? Dabar, tūnį jo metinį uždarbį pavertus pinigais bus trūkstantis daugiau kai vienas tūkstantis rublių...

Kas dar nutilėta? K. Bogdanckis savo korespondencijoje nepasako kokių ūkinių "Pirmūnas" turi tarnaujančių administracijoje, kurie tiesioginiai nėra surišti su žemės ūkiu dirba. Jų kolūkiuose daugybė. Be visokių slaptų valdžios šnipų, kurie slaptai yra atlyginami, yra kolūkio pirmininkas, brigadierius, buhalteris su keleta tarnautojų, stribos saugojantieji pasulius, sandėliūs, kad pusalkani kolūkio darbininkai jų neištūtinų ir dar visoki kitokie pareigūnai.

Jei jų skaičius būtų praneštas, o taip pat pasakyta kiek jie algos gauna, tuomet paryskėtų, kodėl tas vargšelis ir bedalis bernas, taip komunistų globojamas, dabar dar atsidūrė sunkesnėse gyvenimo sąlygose, negu seniau jos turėtos. O kolūky steigiamu komunistų buvo žadėta jiems tikras rojus... Deja!

Bepigu komunistams Lietuvos gyventojus mulkinti, kai jie nuslėpę netolijus lietuvių prieitę; kai iš visų kampu komunistų skalikai niekina Lietuvos nepriklausomybės metus; kai daugiau kai pus milijono Lietuvos protaujantį žmonių sumedžioje išgrūdo Sibirą; kai keliolika šimtų tūkstančių jų sušaudė ar kitaip nukankino; kai visą spaudą komunistai suėmė į savo rankas ir ją laikydami kietame kumštų neleidžia bet kam laisviau pasakyti ir kai bendrai bet kuriuos laisvės ten panaikintos.

Tokiose sąlygose jie gali drausiai girtis tariamais savo laimėjimais ir peikti, niekinti visą kas Lietuvos nepriklausomybės metais buvo atsiekti.

—P. B.

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONES; DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSITYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENAS" PADUODA TEISINGIAUSIUS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

IS LIETUVIU GYVENIMO

Kas laimėjo Joniškėčių Klube?

Tokia antraštė "Vilnyje" (Nr. 264) tilpo Šniuko korespondencija apie paskutinį klubo susirinkimą. Joje Šniukas rašo girdėjęs, susirinkime rusčius žodžius, matęs norą lauzyti ir apspiaudyti klubo konstituciją. Nariai esą buvę išvadinami ruskais. Visa tai eję iš tarybininkų pušės.

Man rodos, kad tai visiškai bereikalingas Šniuko kliebėjimas. Šis dalykas yra visai paprastas. Visiems jau žinoma, kad, kai rusai (bolševikai) pagrobė ir pavergė Lietuvą, laisvę mylintieji lietuviai visose pasaulio lietuvių suburdo gelbėti savo tėvynę. (Pati Lietuva maskolių taip surakinta, kad negali nei prasižioti, nei pasijudinti). Reikia, paskelbė ruskiam moralinę kovą. Na, o ruskiai per savo agentus, esančius lietuvių tarpe, stengiasi tą kovą visais būdais trukdyti. Ir kai kur jie laimi. Taip įvyko ir minėtame Joniškėčių klubo susirinkime.

Kadangi neužilgo turėjo įvykti Visuotinis lietuvių kongresas (kaip tik tos kovos tikslu), viena narė inėšė sumanymą, kad ir joniškėčiai prisidėtų prie tos prieš ruskios kovos, dalyvaudami kongrese. Kitiems pritarus tuoj pašoka Šniukas ir perskaito "konstitucijos paragrafą", pagal kurį klubas negali aukoti ir remti bet kokių klubo išlaikinių politiką ir prideda, kad tai būtų konstitucijos laužymas. Kiti jam turavoja. Matyti, tas, tur būt, paveikė susirinkusius, kad dauguma nubalsavo kongrese nedalyvauti. Po balsavimo aš pasakiau, kad ruskiai laimėjo.

Argi čia netiesia? Visame tame štai kas labiausiai reikšminga. Tą sumanymą inėšė narė (p. Burbienė), kuri Lietuvos nėra mačiusi, nes ji čia gimusi ir augusi. Gi tie seniai, kurie yra gimę ir augę Lietuvoje ir patys savo kailiu yra patyrę rusų jungą, balsuoja ruskių naudai. Ir dar didžiuojasi esą "progresyviais". Nereikia didesnio absurdo.

Ir dar vienas dalykas yra labai keistas. Nežinau nė kaip jį pavadinti: apgavyste, klaida, ar suktumu. Tai konstitucijos paragrafas, kurį Šniukas "perskaitė". Perskaičiau net tris Joniškėčių klubo konstitucijas, bet tokio paragrafo, kuris draustų klubui aukoti, nei vienoje jų neradau. Palauksiu kito susirinkimo, gal Šniukas parodys, kur jis jį rado.

Baigdamas reiškiu padėką ponai Burbieniui už tokį lietuviams svarbų įnešimą. Nenusiminkit dėl to, kad jis buvo atmetas. Neužmirškite, kad tai padarė mažas būrelis. O didelė dauguma savo širdyse gerbs Jus ir galės, kad nebūvo tame susirinkime ir prileido Joniškėčių klubui tokią gėdą.

— J. Adomaitis

Turite vaiku, ar turite jiems LIETUVOS ISTORIJA?

Šią knygą parašė istorikė ir pedagogė Dr. V. Sruogienė, ji geriausias Lietuvos istorijos vadovėlis mokyklai, o taip pat įdomi knyga kiekvienam besidominčiam mūsų krašto praeitimi.

Knyga parašyta populiariai, ji įdomi, gausiai paveikluota, 200 psl., didelio formato. Įrasta į kietus viršelius. Kaina 3 dol. Užsakymus, pinigų siųskite TERRA, 748 West 33rd Street, Chicago 16, Ill. (Sk.).

"NAUJIENAS" SKAITO VISI SROVIŲ ŽMONES: DARBININKAI, BIZNIEKIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS.

Xavera Naglevičiūtė - Dooley išvyksta į Pietų Ameriką

Xavera Naglevičiūtė-Dooley

Šio mėnesio 14 d. iš New Orleans išplauks į Pietų Ameriką Xavera Naglevičiūtė-Dooley. Ji vyksta į Santa Marta, Colombia, pas savo vyrą, p. Edward J. Dooley, už kurio iškėčio šių metų rugpjūčio 29 d. P-as Dooley yra Amerikos United Fruit kompanijos sąskaitybos tikrintojas (auditorius). Toji kompanija Santa Marta mieste turi savo skyrių.

United Fruit kompanija turi savo laivus, kuriais iš įvairių Pietų Amerikos kraštų gabena į JAV bananus ir kitus vaisius. Tie laivai ruošia ir savo rūšies iškyklas (ekskursijas) nedideliam skaičiui turistų. Ekskursijos yra įdomios tuo, kad laivai sustoja bent keliuose Pietų Amerikos miestuose. Sustoja taip pat ir Kuboje.

Prieš trejetą metų Xavera buvo vienos tokių ekskursijų dalyvė. Pasitaikė taip, kad tuo laivu plaukė ir p. Dooley. Susipažino, susidraugavo, o paskui... užgimė ir romanas, kurį dar labiau sustvirtino sekamų metų panaši ekskursija. Prieš metus su vėsum p. Dooley buvo sustojęs Chicagoje, o šių metų rugpjūčio 29 d., kaip jau minėjau, romanas buvo apvainikuotas vedybomis.

Xavera yra gimusi Lietuvoje (netoli nuo Panevėžio), bet į šį kraštą atvyko būdama dar visai jaunutė. Kiek paaugėjusi ir baigusi mokyklą, ji pradėjo dirbti Naujienų raštinėje. Dirbo kelis metus, kol buvo pakviesta vykti į Londoną. Ten ji pusterėjų metų dirbo Lietuvos atstovybėje. Gyvendama Londone, atostogų metu ji turėjo progos aplankyti ir Lietuvą. Apleidusi atstovybę, ji išvyko į Prancūziją, kur praleido šešis mėnesius, vyriausiai studijuodama prancūzų kalbą Grenobly.

Grįžusi į Chicago, Xavera pradėjo dirbti banke (pastaruoju laiku ji dirbo Merchant's National Bank).

Chicago Xavera apleidžia šio mėnesio 10 ar 11 d. ir išvyksta, kaip jau minėta, į New Orleans, iš kur laivu 14 d. išplauks į Pietų Ameriką.

Gero vėjo ir laimingo gyvenimo naujoje vietoje! —k.

"Zaidimai" mokykloje

18 m. amžiaus mokinys G. Kness, 2802 S. Millard St., susiginėjęs su tos pat mokyklos mokiniumi J. Harris, 17 m., 1520 S. St. Louis Ave., buvo pastaruoju peiliu perdurtas. Kness nugabentas į ligoninę; gydytojai sako, jog peilis pasiekęs plaučius, tad jo gyvybei gresia rimtas pavojus.

Harris, kuris po kelių valandų buvo policijos areštuotas, sakė, jis prieš kelis mėnesius iš buvęs suimtas už nešiojamą šį revolverio ir perduotas jaunuolių įstaigai.

Seni ir patyrę biznieriškai sako, kad NAUJIENOSE išspausdinti skelbimai duoda geriausių rezultatų.

ŽINOMIEJI AMERIKIEČIAI

Lapkričio 23—29 savaitė

Zachary Taylor (1784.11.24—1850.7.9). Kareiviai šį generolą pravardžiavo "Old Rough and Ready", kuris 1848 metais buvo išrinktas 12 JAV prezidentu. Jo tėvas buvo karininkas Amerikos Revoliucijos metu ir pats Zachary Taylor įstojo kariuomenėn 1806, buvo pakeltas leitenantu 1808, kovojo 1812 ir kare prieš Blackhawk, Sac indėnų vadą. 1837 metais jis laimėjo didesnę kautynę su Seminole indėnų gentimi Floridoje. Texas 1845 metais įėjo Unijon, prezidentas Polk pasiuntė Taylorą prie Meksikos sienos, kad atremtų galimą invaziją. Meksikiečiams užpuolus, amerikiečiai paskelbė karą. Taylor sumušė meksikiečius prie Monterey, vėliau ir ties Buena Vista, pačios Meksikos teritorijoje. Tai jam suteikė populiarumą ir respublikonų pranokėjai (Whigų partija) pakvietė jį būti kandidatu į prezidentus. Iš pradžių Taylor abejojo, bet galiausiai sutiko, buvo nominuotas ir išrinktas. Prezidentavo jis trumpai, mirė šiltnė 1850 metais, ir jo svarbiausiu rūpesčiu buvo Texas ir Meksikos sienos nustatymas ir ar Kalifornija Unijon priimtina kaip laisvoji ar kaip vergų valstybė. Nors pats Taylor praktikavo vergų darbą kadaise, jis siekė, kad Kalifornija būtų priimta kaip laisvųjų piliečių valstybė. Jis mirė šio klausimo dar neišsprendus...

Lapkričio 30 — gruodžio 6 Gilbert Stuart (1755.12.3—1828.7.27). George Washington ir kitų pirmųjų JAV prezidentų portretų tapytojas. Gimęs Amerikoje, mokėsi Londone pas Benjaminą West ir netrukus pagarsėjo savo portretais. 1792 m. sugrįžo New Yorkan, kur atidarė savo atelje. Gyveno Philadelphiaje, Washingtone ir Bostone, kur jis buvo pripažintas ir gerbiamas.

Gruodžio 7—13 savaitė John Jay (1745.12.12—1829.5.17). Šio visuomenininko talentas buvo labai pravartus JAV įsikūrimo pirmaisiais metais. Jis gimė New Yorke. Būdamas aršus ir atkaklus patriotas, jis suformulavo kvietimą Pirmajam Kontinentaliniam Kongresui, kuriame jis dalyvavo kaip atstovas. 1779 metais jis buvo paskirtas ambasadoriumi Ispanijai. Buvo vienas iš taikos sutarties su Anglija pasirašytojų, kurios sugebėjimo dėka JAV daug laimėjo. Grįžęs iš šios misijos, jis prisidėjo prie A. Hamiltono ir J. Madison, kurie spausdino "The Federalist Papers" leidinį — straipsnius, kuriuose aiškino Konstituciją. Buvo paskirtas pirmuoju Vyriausiojo Tribunolo pirmininku. Tačiau 1795 metais jis atstatydino ir prezidentas Washingtonas jį vėl pasiuntė Anglijon išsiaiškinti dėl nesutarimų taikos sutartyje. Nors jis išplėšė iš britų kas galima, amerikiečiai jį vistiek smerkė. Tačiau, nežinint to, jis buvo išrinktas New Yorko gubernatorium ir vėliau dar kartą perrinktas. Jis pasitraukė iš viešojo gyvenimo 1801 metais.

Gruodžio 14—20 savaitė John Greenleaf Whittier (1801.12.17—1892.9.7). Šis žymusis kveikeris pasižymėjo savo kovą prieš vergiją. Savo kovą jis vedė poetinėmis ir prozinėmis priemonėmis. Gimęs mažame Naujosios Anglijos miestelyje, jis jaunystėje dirbo ūkyje. Kiek pasimokęs, tapo batsiuviu, ir šalia to dirbdamas mokytojo darbą sugebėjo baigti mokyklą. Būdamas jaunuoliu, jis pasiuntė savo pirmuosius poezijos bandymus į laikraštį. Pasisekus jis vėliau susidraugavo su laikraščio redaktorium W. Lloyd Garri-

son, žinomu abolicionistų vadovu. Whittier ir pats netrukus tapo redaktorium, o vėliau ir Anti-Slavery draugijos sekretorium. Jis stengėsi išvengti pilietinio karo, siūlydamas verčiau leisti pietiečiams pasitraukti nei su jais dėl to kariuoti. Pilietiniam karui pasibaigus, jis prašė, kad pietiečiams būtų atleista ir jie būtų atgal priimti Unijon. Jis yra parašęs nemažą poemų. Jos buvo populiarios jo laikais, bet dabar užmirštos, išskyrus kelias: "Snowbound", "Barefoot Boy", kurios mokiniai ir mūsų laikais tebedeklamuoja pamokose. —Common Council

Cicero

Raudonosios Rožės Klubu parengimas, deja, nekaip tenusisekė. Buvo garsiai būbnyta apie praėjimą, o ji miela prisiminti. Bet tik prisiminimas ir telieka. Nauja gadynė, "viskas kitaip; buvę jaunuoliai suseno, o dabartinė jaunuomenė kitokia; nors ir priklausau prie savųjų, bet parengimus lanko svetimųjų. Ir ši kartą jaunuomenės mažą teatsilankė. O be jos linksmumo nėra: groja orkestras, o šokėjų mažai; pasipuošusių taip pat nedaug. O dovanų buvo, ir kiekvienas gavo. Jeigu ne gerieji biznieriškai ir gera svetimųjų organizacijų talka, tai laiduotas nuostolis rengėjams.

Šv. Antano parapijos metinė vakarienė buvo lapkr. 29 d. Už įėjimą reikėjo mokėti po \$2.50 asmeniui. Valgyti davė užkėtinai. Taip pat buvo vaikų už pateikta programa. Rengėjai buvo pasiruošę ir tikėjosi daug svečių, kaip kitados. Šį kartą trūko apie porą šimtų, buvo tuščios kėdės. Gal dėl to, kad sutapo su kitais parengimais? D.

Metinė Mirties Sukaktis

ADOLFAS WAINAUSKIS gyv. 2600 W. 61st Street

Mirė 1952 m. gruodžio 8 d., sulaukęs 62 metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kėdainių apskr., Plinkaigalių kaime, Krakių val.

Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliūdę: žmona Kazimiera (Širvidaitė), 3 dukterys: Helen, žentas Bruno Bury; Lorraine ir Dolores; sesuo Stella Schultz, jos sūnus Dr. Adam Schultz ir šeima, sesers sūnus Anthony Lembergas ir jo žmona, dvi švogerkos: Marijona Juodkus, jos vyras Kazimieras ir Stefanija Masaitis, jos vyras Izidorius ir šeima; švogeria Juozapas Širvidas ir jo žmona ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.

Mūsų brangiajam Adolfui Wainauskiui pagerbti bus laikomos Šv. Mišios Gimimo Panelės Svc. bažnyčioje, esančioje Marquette Parke, 1953 m. gruodžio 9 d., 8 val. ryto. Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka: Zmona, Dukterys, Žentai, Sesuo ir kiti Gimines.

Laidotuvių direkt. Leonard Bukauskas. Tel. CO 4-2228.

JUOZAPAS ŠNIRAS GYVENO WILLOW SPRINGS, ILL.

Mirė 1953 m. gruodžio 4 d., 3:30 val. ryto, sulaukęs 59 metų amž. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskr., Žemaitkiemio parap., Rundžių km. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: sūnus Albin, marti Theresa ir anūakai Bobby ir Theresa iš Philadelphia, Penn.; 2 pusseserės: Helen Kapočius, jos vyras Jimmy ir jų šeima; Apolonia Purlis, jos vyras Victor ir šeima; pusbroliis Charles Michell ir jo šeima, bei kiti gimines ir draugai. Priklausė Chicago Lietuvos Draugijai, SLA 36 kuopai ir Brooklyn Piliečių Klubui.

Kūnas pašarvotas Juliaus Liulevičiaus kopl., 4348 S. California Ave. Pirmadienį, gruodžio 7 d., 10 val. ryto bus lydimas iš koplės į Lietuvos Tautines Kapines.

Visi a. a. Juozapo šniro gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuves ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, Marti, Pusseserės, Pusbroliis ir kiti Gimines ir Draugai.

Laidotuvių direkt. J. Liulevičius. Tel. LAfayette 3-3572.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ PRANEŠIMAI

SLA 129 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyksta gruodžio 6 dieną, 1 val. po pietų Dievo Apsveiklos parapijos svet., 713 W. 18th St. Bus nominuojami kandidatai į Pildomąją Tarybą ir renkama kuopos valdyba 1954 metams. Yra ir kitų svarbių reikalų apsparstymui. Prašomi visi nariai dalyvauti susirinkime, atlikti savo pareigas. Kviečia —SLA 129 kp. valdyba.

SLA 260 kuopos narių priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 6 d., 2:30 val. po pietų, 2439 W. 69th St. Kviečiame narius atsilankyti, nes bus nominuojama Pildomosios Tarybos ir kuopos valdybos rinkimai. Taip pat delegatų raportuos iš įvykusio Lietuvos Amerikos Kongreso. —Valdyba.

Sv. Petronelės draugijos priešmetinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 6 d., Sv. Jurgio parap. salėje, prie 32nd Place ir Litanica Ave., 1:00 val. popiet. Visos narės malonėkė atsilankyti, nes yra daug dalykų aptarimui. Bus renkama nauja valdyba 1954 metams. Po susirinkimo draugijos metinė Bunco. —Kviečia valdyba.

Gruodžio 6 d., 11:45 val. ryta Marquette Parke, lietuvių parapijos salėje, 6812 So. Washtenaw, kviečiamas Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų būrelis Nr. 82 ir 129 susirinkimas. Organizuoja būrelių reikalų vedėjas Antanas Valavičius. —A. Valavičius.

Krakiškių Draugiško Klubu priešmetinis susirinkimas šaukiamas ateinanči sekmadienį, gruodžio 6 d., 2 val. po pietų. Vainuto klubo svet., 4256 S. Maplewood Ave. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes bus valdybos rinkimai ir delegatų pranešimai iš Lietuvos Kongreso, taip pat ir daugiau įvairių nutarimų teks padaryti. —Rast. Alex Kvedaras.

SLA 217 kuopos narių susirinkimas šaukiamas sekmadienį, gruodžio 6 d., 2:30 val. popiet, Friendly Hall, 2548 W. 69th St. Darbotvarkė SLA Vykdomosios Tarybos narių nominacija, kuopos valdybos rinkimai ir kt. svarbūs klausimai. Todėl kviečiami visi nariai dalyvauti. —Mečys Valiukėnas, fin. rast.

Lietuvių Kalbos Draugijos Chicago sk. susirinkimas šaukiamas ateinanči sekmadienį, gruodžio 6 d., 3:30 val. po pietų, Lietuvos Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Bus K. Girvilo pranešimas apie J. Gliados romano "Ora pro nobis" kalbą ir B. Babausko apie pavardžių kaitimą. Kviečiami dalyvauti ir nenariai. —Valdyba.

Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse. Paliko nuliūdę: žmona Kazimiera (Širvidaitė), 3 dukterys: Helen, žentas Bruno Bury; Lorraine ir Dolores; sesuo Stella Schultz, jos sūnus Dr. Adam Schultz ir šeima, sesers sūnus Anthony Lembergas ir jo žmona, dvi švogerkos: Marijona Juodkus, jos vyras Kazimieras ir Stefanija Masaitis, jos vyras Izidorius ir šeima; švogeria Juozapas Širvidas ir jo žmona ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.

Mūsų brangiajam Adolfui Wainauskiui pagerbti bus laikomos Šv. Mišios Gimimo Panelės Svc. bažnyčioje, esančioje Marquette Parke, 1953 m. gruodžio 9 d., 8 val. ryto. Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįsi, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka: Zmona, Dukterys, Žentai, Sesuo ir kiti Gimines.

Laidotuvių direkt. Leonard Bukauskas. Tel. CO 4-2228.

JUOZAPAS ŠNIRAS GYVENO WILLOW SPRINGS, ILL.

Mirė 1953 m. gruodžio 4 d., 3:30 val. ryto, sulaukęs 59 metų amž. Gimęs Lietuvoje, Ukmergės apskr., Žemaitkiemio parap., Rundžių km. Amerikoje išgyveno 40 metų.

Paliko nuliūdę: sūnus Albin, marti Theresa ir anūakai Bobby ir Theresa iš Philadelphia, Penn.; 2 pusseserės: Helen Kapočius, jos vyras Jimmy ir jų šeima; Apolonia Purlis, jos vyras Victor ir šeima; pusbroliis Charles Michell ir jo šeima, bei kiti gimines ir draugai. Priklausė Chicago Lietuvos Draugijai, SLA 36 kuopai ir Brooklyn Piliečių Klubui.

Kūnas pašarvotas Juliaus Liulevičiaus kopl., 4348 S. California Ave. Pirmadienį, gruodžio 7 d., 10 val. ryto bus lydimas iš koplės į Lietuvos Tautines Kapines.

Visi a. a. Juozapo šniro gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuves ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka: Sūnus, Marti, Pusseserės, Pusbroliis ir kiti Gimines ir Draugai.

Laidotuvių direkt. J. Liulevičius. Tel. LAfayette 3-3572.

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo ar lūdesio valandovė Gražiausios gėlės ir Vainikai. Reikalavimai: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsitrinkti ROY R. PETRO (Putramentas) 5519 So. Harlem Avenue Portsmouth 7-9020

URBA Gėlių Myluliams, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams, Papuošimams. GELININKAS 4180 ARCHER AVENUE Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

LOVEKIS Siunčiam Gėles, Telegramus ir Visas Pasaulio Dalls KVIETKININKAS Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams. 3318 S. Halsted St. Yards 7-7308

LIQDĖSIO VALANDOJ Skaikite MAŽEIKĄ & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI 6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and Republic 7-8600-8601 Parking Facilities. Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse, žaimesi koplėčių arčiau jūsų namų

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 6812 So. Western Avenue 1410 South 50th Avenue CICERO, ILL. TELEFONAI: GRovehill 6-0142 • HEMlock 4-2644 • TOWNhall 3-2109 KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel.: YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481 4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas LAfayette 3-0440 Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil. MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

STEPONAS C. LACHAWICZ 2814 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE. Virginia 7-6872 PULLman 6-1270

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone COmmodore 4-2228

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-8401

PETRAS P. GURSKIS 659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE 1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1008

J. LIULEVIČIUS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-5572

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. TEL YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 8354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS 1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

—THURSDAY, DECEMBER 3, 1953 —SATURDAY, DECEMBER 5, 1953

TRYS KNYGOS VAIKAMS

Išleido vaikų laikraštis *Tėviškėlė*, spausdino vieni spausdintuvė, parduvinėjama per J. Karvelio ir B. Vės knygyną Chicagoje, 3322 So. Halsted St. Či-sos trys knygučių už 1 dolerį.

Gimtaisiais takeliais. Pranas Imšrys. Eilėraščių vaikams.

Malonu yra pasitikti kiekvieną naują vaikams skirtą knygą, nes jų palyginti, ne daug tepasirodo.

Rinkinį telpa 23 eilėraščių apie gamtą, Lietuvos kančias, Lietuvos ilgesį ir jos grožį. Pranaš Imšriui yra pavykę sukurti tikrai gražių vaikų eilėraščių: Spindulėliai, Svecias, Ant rankelių, Ko taip užauja vėjeliai, Mano norai, Noriu pamatyti ir kt. Tiesa, pasitaiko eilėraščių, kuriems trūksta meninės formos. Aukščiausiai minėti eilėraščiai įrodo, kad Pranas Imšrys to galėtų išvengti.

Knygučių gausiai ir gražiai iliustravo dailininkas Vladas Vijeikis. Iliustracijos lyg ir pakartoja eilėraščių turinį vaizdu, todėl knygučių bus įdomi ir mažai tepaskaitantiems.

Broliai ir Sesutė. Tekstą parašė ir iliustravo Vladas Vijeikis. Broliai ir Sesutė, atrodo, taikytą jaunesnio amžiaus vaikams: pasakojama vaizdais; teksto — tik šešios rimtos eilutės puslapyje. Kiekvienas puslapis vaizduoja atskirą epizodą iš vaikų gyvenimo: Vytas mokosi rašyti, žanguoja kareivėlis ir t.t. Nėra nė vieno statiško vaizdo, visur išreikštas koks nors veiksmas. Tai yra būdinga vaikams skirtai iliustracijai, nes vaikas visada paveiksle ieško veiksmo. Spausdinta dviem spalvoms. Parveiktai papuosti tautiška ornamentais. Gale palikta pora puslapių nespauvotų piešinių patiems vaikams nuspalvinti. Be abejo, vaikai vėliau naudos tautiškuosius ornamentus ir savo piešinius papuosti. Tai prisidės prie lietuviško meno supratimo ir pamėgimo auklėjimo.

Devyniabolė. Lietuvių pasaka. Iliustravo *Kęstutis Zapkus*.

Kiekvienos lietuviškos pasakos pasirodymas yra sveikinimas. Vaikai nieko taip nemėgsta, kaip pasakas, ir skaito jas neraginami.

Išleidžiant šią pasaką, kaip leidėjų pažymėta, norėta du-

Kuriuos žinote lietuvių laikraščius?

L. Enciklopedija prašo tautos

Lietuvių leisti laikraščiai, kurių pavadinimai prasideda raide B, yra šie įtraukti į tolimesnius Lietuvių Enciklopedijos tomus: Babblers, Baltasis Erelis, Baltic Review, Baltija, Baltische Korrespondenz, Bambergo Lietuvių Informacinis Biuletinis, Bangos, Baras, Bažnyčios Tarnas, Bažnytinė Apžvalga, Bažnytinė Sa-vaitė, Benamio Dalis, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fon-do Biuletinis, Bendras darbas, Bendrojo Demokratinio Pasipriešinimo Sąjūdžio (BDPS) Užsienio Delegatūros Biuletinis, Berastis, Be Tėvynės, Bibliografinės žinios, Bičiulis, Biržiečių Balsas, Biržų žinios, Bitelė, Biuletinis (Muehldorfo, Freiburgo, Ravensburgo tremtinių stovyklų), Byrutė, Bostono Lietuviškas Laikraštis, Botagas, The Booster, Budėk (Marijampolėje ir keletas tremtyje), Buitis, Bulletin, Bulletin Lithuanien, Burtininkas, Britanijos Lietu-vis.

Jei kas dar žinotų lietuvių laikraščius, prasidedančius (pavadinime) raide B, kurie čia ne-suminėti, malonėkite jų smulkų aprašymą, ir, jei galima, jų pa-vyzdžius, atsiųsti žurnalistikos skyriaus redaktoriui kun. Dr. J. Prunskui (2334 So. Oakley, Chi-cago 8, Ill.). Ypač prašytume paskolinti ar parduoti komplek-tą Lietuvoje leistų "Bibliogra-finių žinių". Taipgi trūksta ži-nių apie Lietuvos provincijos miesteliuose bet kokias pavadi-nimais leistus laikraščius bei il-giauėjusius Lietuvos mokyklų ir organizacijų ne spausdintose leidžiamus laikraščius (jų pa-vadinimas, redaktoriai, svarbes-nieji bendradarbiai, kada pradė-jo eiti, kada sustojo).

ti, progos pasireikšti jaunuoliui savo meniniais sugebėjimais. Kęstutiui Zapkui dar tik penkiolika metų, bet jo iliustraci-jos rodo, kad jis toje srityje tu-ri sugebėjimų. Verta pastebėti ir tai, kad jis savo piešiniuose naudoja mūsų liaudies meno motyvais.

Visos trys knygučių labai gra-žiai atspausdintos, ir bus puiki Kalėdų dovana mažiesiems.
Z. Stanaitis

Floridos saulėje dienas galima leisti be darno, bet nuobodu be NAUJIENŲ. Patvėrė vasaruotoja, išvažiuodami į pietus, liepia ten žiūrėti ir MATIENAS

Cicero

J. Sruoginis išėjo į pensiją

Jacintas Sruoginis, 1214 So. 50th Ct., ilgametis Ciceros gyventojas ir gerų darbų rėmėjas, išėjo į pensiją.

Jo bendradarbiai ir bičiuliai lapkr. 8 d. suruošė jam atsisveikinimo banketą, kuriame dalyvavo nemaža jo paties moky-tų darbininkų ir profesionalų. Visi palinkėjo jam ilgiausių me-tų ir įteikė dovanų rankinį laik-rūdėlį.

J. Sruoginis, atvykęs į JAV, pirma apsisutojo Wilkes-Barre, Pa., o paskui 1906 m. atvyko į Cicero, Ill., kur sukūrė šeima, susilaukęs 2 dukterų ir sūnaus. Pirmiausia dirbo Western Elec-tric Co., o po kelių mėnesių pra-dėjo dirbti Taylor Forge & Pipe Works. Čia išdirbo nuo 1907 m. vasario 7 d. iki 1953 m. gegu-žės mėnesio, kada dėl ligos tu-rėjo mesti darbą. Po kelių ope-racijų sustiprėjęs, nutarė atlie-

kantį laisvą laiką praleisti kė-liaudamas su savo biuiku po kraštus, kur nėra dar buvęs.

Kai pradėjo dirbti Taylor Forge, ten tebuvo 84 darbinin-kai, o šiandien čia yra 2,500. Ne-maža jaunuolių, o paskui ir at-vykusių tremtinių J. Sruoginis įprašė čia į darbus. 1914 m. Sruoginis buvo pakeltas iš ma-sinų operatoriaus į pirmininkus (Foreman), o toj vietoj kelerius metus išbuvęs, į tyrinėjimo ma-sinistų (Research Engineering) skyrių. Tai graži pažanga nuo bemokslio darbininko pirmųjų žingsnių. 1950 m. sugrįžo prie mašinos, kur buvo pradėjęs dirbti ir išdirbo iki išėjimo pensi-jon.

Linkėtina p. Sruoginiui il-giausių metų.

J. St.

Tik "Naujienu" teisia žodis
Koks vežimas, jei be vėnu,
Koks lietumis be "Naujienu"
Juk kasdieną pastrodo

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA!!

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar neveli Lietuvių Enciklopedija prenumeruoti. Nei viena sve-tima enciklopedija neduoda tiek liuanistinių žinių, kiek ją duoda savoji.

Lietuvių Enciklopedija galima užsisakyti šiuo adresu:
L. E. Leidykla, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.
Kiekvieno didesnę lietuvių kolonijoj Lietuvių Enciklopedija platina leidyklos įgalioti atstovai, tad galima ir per juos Lietuvių Enciklopedija prenumeruoti.

Lietuvių Enciklopedijos 1-o tomo nedideli likuti leidykla dar turi. Kas norėtų tą tomą gauti—prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti \$7.75, iš užsienio \$7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA —
GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA!

Jeį keliatės į kitą butą ar miestą, esu pasiruo- šęs saugiai ir tvarkingai pervežti daiktus

Ilgų metų patyrimas, pigus ir sąžiningas patarnavimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St. WALbrook 5-9209

Prašome skaityti šį pranešimą asmeniškai Jūsų pakvietimu atvykti į

MAPLE MOTOR SALES

6832 West Ogden Avenue, Berwyn

Phone: GUNDERSON 4-4800—4801

Grand Opening

(Richard Mazzeuca — Peter Carrara — Don Amato)

Supažindinsime su Naujaisiais

1954 m. HUDSON

Hornets—Wasps—Jets—Ivairiausi modeliai

Gruodžio 5 ir 6 d.d.

VELTUI! VELITUI! VELITUI!

\$1,000 DOVANŲ ATVYKUSIEMS

Moterims — gėlių puokštė veltui

Pasizmonėjimas — Pasivašininimas

Dovanėlės vaikams

PAMATYKITE AUTOMOBILIUS DABAR

ITALIA EKSPERIMENTALINIS AUTOMOBILIS
HUDSONAMS
KAINAVO PUSE MILIJONO DOLERIŲ PASTATYTI

NAUJIENOSE už dolerį galite gauti
12 gražių lietuviškų ir angliškų

KALĖDINIŲ ATVIRUKŲ

Pasiųsime juos paštu, kai gausime čekį arba
Money Orderį, pasiųstą tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS

MARQUETTE GARDENS

Ann Sanders Jums Pristato
"THE RICHARDS TRIOS" — POLKŲ MUZIKA
Penktadienį ir šeštadienį — muzika, kuri nusiūnčia jus!
2453 West 71st Street PROspect 6-8275

LIETUVISKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

2555 West 47th St. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1085

INSURED UP TO \$10,000

3% SAVINGS

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

This Christmas, give each other
a present for your future!

This Gift will still be saying
"Merry Christmas" in 1973

A present that will mean more to you with every passing year!
The present of a U. S. Savings Bond program for a financially secure future!

Here's your plan!

If you work for a company, go to the pay office now and sign up for the Payroll Savings Plan. On this plan, your company will automatically save a certain amount of your salary for you each payday and invest it in Bonds. And each time you have enough saved, it will be invested in a Bond, in your name.

If you're self-employed, or have an independent income, join the Bond-A-Month Plan where you bank. Just authorize your bank, and they'll automatically issue a Bond in your name each month, charging the amount of the Bond to your checking account.

If you start on Payroll Savings this Christmas and invest only \$3.75 a week in interest-earning U. S. Savings Bonds, you will have \$1,025.95 in 5 years. And when your very first 1953 Bond has reached its full maturity (19 years and 8 months), you will have saved \$5,153.72.

So give yourselves the one present that will keep on saying Merry Christmas until 1973—join the Payroll Savings Plan where you work, or the Bond-A-Month Plan where you bank.

How you can reach your savings goal
on the systematic Payroll Savings Plan

	If you want approximately		
	\$5,000	\$10,000	\$25,000
Each week for 9 years and 8 months, save...	\$8.80	\$18.75	\$45.00
Each week for 19 years and 8 months, save...	\$3.75	\$7.50	\$18.75

This chart shows only a few typical examples of savings goals and how to reach them through Payroll Savings. You can save any sum you wish, from a couple of dollars a payday up to as much as you want. The important thing is, start your Plan today!

Give the Gift of security—with
U. S. Savings Bonds!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Mokamė aukščiausias kainas ir
skubiai atsiliam
SKUDURUS — POPIERA
Seną Geležį, Metala ir Senus
Saldytuvus. — Skambinti
EASgate 7-7045
JONES SALVAGE

PERKRAUSTYMAI (MOVING)

Perkraustau baldus ir kitus daiktus
vietoje ir iš tolimesnių distancijų.
Turiu naują didelį sunkvežimį
(truck) ir apdraudas (insurance)
pervežamiems daiktams.
Patarnauju pigiai ir sąžiningai.

Kostas Eidukonis
6930 SO. TALMAN AVE.
Tel. GROVEHILL 6-7095
CHICAGO 29, ILL.

PRAMONINIŲ NAMŲ
UŽLAIKYMAS

813 WEST 35th STREET
"Tuck-pointing". Garų nuvalymas,
Muriėjimas, Išorinis dažymas,
Pilnai apdrausta.
Apie langus apilnavimas.
24 val. telefonu patarnavimas.
Veltui apskaitėdavimas.
Virginia 7-4087—YArds 7-2641

SANTA REKOMENDUOJA SEYMOUR

FURNITURE STORE
Jūsų kalėdiniam elektriniams reik-
menims labai pigiai pirkti.
1—Cole aliejum kurenamas pečius —
\$15.00.
2 gab. miegamojo setas su springais,
puikiame stovyje — \$55.00.
1—Cold Spot šaldytuvas. Geram stovų.
\$35.00.
Metalinės arba medinės lovos —
¾ ir dvigubos. \$5 ir daugiau.
Grynas arba išmokėjimui.
5000 SO. ELIZABETH WA 4-2372

NAUJAI ATIDARYTA

AMERICAN LAMP AND GIFT SHOP

Gražiausias pasaulyje importuotas
kristalines lempos ir statulėles.
Čia Jūsų sena lempa vėlta pingo —
galite ją išmainyti į naują! Lempa
arba gab. western (shade).
9515 SO. WESTERN AVENUE
Hilltop 5-1999

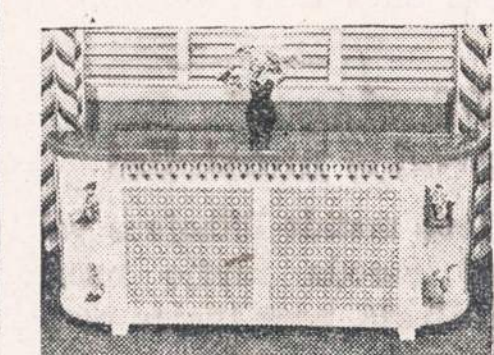
Pirmadieniais ir ketvirtadi. iki 9:30.

Sumazintos kainos už Daugelį Įrankių

Taip pat sumažintos kainos už kai
kuriuos rankinius ir elektrinius piū-
klus bei kai kuriuos rankinius ir elek-
trinius grąžtus.
Mes turime didelį pasirinkimą kitų
precizijos ir stalių įrankių.

ARC - ROC Hardware
3871 ARCHER AVE.
BISHOP 7-3606

PASALINK RADIATORIŲ SUODZIUS

KABINETAI RADIATORIAM

PIRKITE TIESIOG iš mūsų
FABRIKO ir TAUPYKITE
VIKING KABINETAI apsaugoja sienas
ir užvalaidas—ios išlieka šva-
rios ištiesus metus.
• Ivairiausios spalvos
• Sunkus baldų plienas
• Drėgmės įtaisai viduj
Paskambinus, siunčiame katalogą
veltui. Veltui ir apskaitėdavimas
dienos metu ar vakare.
Tel. PROspect 6-7018-9
VIKING METAL CABINET
COMPANY

MARCEL CONSTRUCTION CO.

Pilnas aptarnavimas medžio ir
statybos darbu

Permodeliavimas ir pataisymas.
Butai ant aukšto ir rūsiuose,
priestatai, miegamieji, kabinetin-
ės sinkos dengtos formica, apa-
tinės ir viršutinės sieninės spain-
telės. Vartoti krautuvių
įrengimai.

964 W. Chicago Ave.
MONroe 6-6020

Jeį norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir seekite "Classified" skelbimus,
kašdien spausdinamus paskuti-
niame dienrašcio puslapyje.

Kiekvieną dieną ten rasite
pranešimus apie įvairioms pra-
monės šakoms reikalingus dar-
bininkus. Jei šiandien nerasite
mėgiamo darbo, rytoj tikrai ra-
site vietą, kur jį galėsite gauti.
Skeidimuose yra nurodytas
laikas, darbo vieta arba ofisas,
į kurį reikia kreiptis.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000.
Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LAFayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Lietuviškos Kalėdinės atvirutės su Kalėdų pasveikinimais.
Graziomis spalvomis, po 10 ir po 5 centus už kiekvieną,
\$1.00 už 12 atviručių ir \$1.00 už 24 atvirutes. Galite pri-
siųsti \$1.00, o tai bus jums pasiųsta per pašta.

Brangakmenys (Jewelry), auksiniai ir sidabriniai daiktai,
televizijos, rakandai, lietuviškos plokštelės ir gaidos.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

Atidara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9:30 P. M.
Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val. vakare.

Radio Valanda leidžiama Budriko ketvirtadieniais iš WHFC 1450 kil.
radio stoties nuo 6 val. iki 7 val. vakaro su dainom ir orkestru.

